

2488

На основу члана 112. став 1. тачка 2. Устава Републике Србије, доносим

УКАЗ

о проглашењу Закона о ваздушном саобраћају

Проглашава се Закон о ваздушном саобраћају, који је донела Народна скупштина Републике Србије на Првој седници Другог редовног заседања у 2010. години, 12. октобра 2010. године.

ПР број 155

У Београду, 12. октобра 2010. године

Председник Републике,

Борис Тадић, с.р.

ЗАКОН

о ваздушном саобраћају

Глава прва

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се услови којима се омогућава да се ваздушни саобраћај у Републици Србији одвија безбедно и обезбеђено.

Ваздухоплови на које се примењује овај закон

Члан 2.

Овај закон примењује се на ваздухоплове док су на територији Републике Србије, изузев кад је друкчије предвиђено потврђеним међународним уговором, а на војне ваздухоплове и војни део мешовитог аеродрома само кад је овим законом изричито предвиђено.

На цивилне ваздухоплове који су регистровани у Републици Србији, а који се налазе изван територије Републике Србије, овај закон примењује се само ако то није супротно прописима државе на чијој се територији ваздухоплови налазе или потврђеном међународном уговору.

Значење израза

Члан 3.

Поједини изрази који се користе у овом закону имају следеће значење:

1) *аеродромска инфраструктура* је основна физичка, логичка, технолошка и информационо-комуникациона структура која обухвата маневарске површине, платформе, саобраћајнице, објекте, инсталације, системе и опрему;

2) *ваздухоплов* је свака направа са посадом која лети или се одржава у атмосфери услед реакције ваздуха, осим реакције ваздуха који се одбија од површине земље;

3) *ваздухопловни производ* чине ваздухоплов, мотор и елиса;

4) *делови, уређаји и опрема* су сваки инструмент, опрема, механизам, део, апарат, прибор, софтвер или додатна опрема, укључујући комуникациону опрему, који се употребљава или је намењен за употребу при коришћењу или надзору ваздухоплова у лету или који је инсталиран у ваздухоплов или причвршћен на ваздухоплов, што обухвата и делове структуре ваздухоплова, делове мотора или делове елисе или опреме која се користи за маневрисање ваздухоплова са земље;

5) *догађај* означава оперативни прекид, квар, грешку или друго неправилно стање које утиче или је могло да утиче на безбедност лета, али које није довело до удеса или озбиљне незгоде;

6) *зобрањена зона* је одређени део ваздушног простора изнад одређене територије у коме је забрањено летење;

7) *зона за летење војних ваздухоплова* је одређени део ваздушног простора који се користи за потребе летења војних

ваздухоплова (пилотажна зона, зона инструменталног летења, зона групног летења, зона бришућег летења и сл.);

8) *интероперабилност* је низ функционалних, техничких и оперативних карактеристика система и саставних елемената техничких система ваздушне пловидбе, као и њихових оперативних поступака, у циљу безбедног, непрекидног и ефикасног рада;

9) *калибража из ваздуха* је провера из ваздуха земаљских навигационих и надзорних система, ваздухопловних телекомуникација и опреме за светлосну сигнализацију на аеродромима, у циљу да параметри наведених система задовољавају захтеве за експлоатацију и која може бити периодична или пред њихово пуштање на коришћење;

10) *корисник ваздушног простора* је цивилни или државни ваздухоплов који лети у ваздушном простору, као и други корисник који захтева употребу ваздушног простора;

11) *маневарска површина* је део аеродрома или летишта одређен за полетање и слетање ваздухоплова и кретање ваздухоплова у вези са полетањем и слетањем, искључујући платформе;

12) *међународна препоручена пракса* је било која спецификација за физичке карактеристике, конфигурацију, опрему, перформансе, особље или процедуре чија је једнообразна примена прихваћена као пожељна за безбедност, редовност или ефикасност ваздушног саобраћаја и коју држава настоји да испуни, у складу са Конвенцијом о међународном цивилном ваздухопловству, Чикаго 1944;

13) *међународни стандард* је било која спецификација за физичке карактеристике, конфигурацију, опрему, перформансе, особље или процедуре, чија је једнообразна примена прихваћена као неопходна за безбедност или редовност ваздушног саобраћаја и коју држава мора да испуни, у складу са Конвенцијом о међународном цивилном ваздухопловству, Чикаго 1944;

14) *метеоролошка анализа* је информација настала детаљним проучавањем стања атмосфере изнад посебне области, заснованог на актуелним осматрањима;

15) *метеоролошка прогноза* је информација о очекиваним метеоролошким условима за одређено време или период и за одређену област или део ваздушног простора;

16) *метеоролошки извештај* је информација о осмотреним метеоролошким условима који се односе на одређено време и локацију;

17) *незгода ваздухоплова* је догађај повезан са коришћењем ваздухоплова који није удес, а који утиче или би могао да утиче на безбедност коришћења ваздухоплова;

18) *област информисања ваздухоплова у лету* је ваздушни простор одређених димензија у којем се пружају услуге информисања ваздухоплова у лету и узбуђивања;

19) *опасна зона* је део ваздушног простора у коме је летење ваздухоплова ограничено зато што се на одређено време одвијају активности опасне по летење ваздухоплова;

20) *оперативни ваздушни саобраћај* су летови државних ваздухоплова који се не обављају у складу са правилима и процедурама Међународне организације цивилног ваздухопловства већ према правилима и процедурама које су прописали надлежни органи;

21) *општи ваздушни саобраћај* су сви летови ваздухоплова, као и летови државних ваздухоплова, који се обављају у складу са правилима и процедурама Међународне организације цивилног ваздухопловства;

22) *паркинг позиција* је део платформе или посебна површина на аеродрому која је намењена за паркирање ваздухоплова;

23) *платформа* је део аеродрома одређен за прихват и отпрему ваздухоплова, путника и ствари, снабдевање ваздухоплова горивом и мазивом и паркирање, боравак и одржавање ваздухоплова;

24) *полетно-слетна стаза* је површина на земљи, води или објекту намењена за полетање и слетање ваздухоплова;

25) *прекогранична зона* је структура ваздушног простора која се простире преко државних граница и/или граница области информисања у лету;

26) *привремено издвојени део ваздушног простора* је део ваздушног простора који је издвојен на одређено време на захтев одређеног корисника ради његовог искључивог коришћења од стране тог корисника;

27) *привремено резервисани део ваздушног простора* је део ваздушног простора привремено резервисан за одређеног

корисника, али може бити доступан и другим корисницима, по одобрењу јединице контроле летења;

28) *ризик* је комбинација вероватноће или учесталости понављања одређене опасности и озбиљност последице коју та опасност може да изазове;

29) *рулна стаза* је одређена површина на аеродрому намењена за кретање ваздухоплова између паркинг позиција и полетно-слетне стазе;

30) *рута ваздушног саобраћаја* је ваздушни пут, саветодавна рута, контролисана или неконтролисана рута, рута у доласку или одласку са аеродрома, успостављена првенствено ради усмеравања токова саобраћаја у сврху пружања услуга у ваздушном саобраћају, а дефинише се критеријумима руте који укључују ознаку, смер у односу на значајну тачку, удаљеност између значајних тачака, обавезу извештавања о позицији и минималне безбедне висине на рути;

31) *технички системи ваздушне пловидбе* су скуп саставних елемената на ваздухоплову и на земљи, као и сателитских уређаја који омогућавају пружање услуга у ваздушној пловидби током свих фаза операција ваздухоплова;

32) *трансферни путник* је путник који је допутовао ваздухопловом до аеродрома и у року од 24 часа са истог аеродрома наставља путовање ваздухопловом истог или другог превозиоца при чему мења број лета;

33) *условна рута* је рута ваздушног саобраћаја, или њен део, која нема стални карактер и може да се планира и користи под прописаним условима;

34) *условно забрањена зона* је део ваздушног простора у коме се на одређено време летење ваздухоплова ограничава и одвија према унапред одређеним условима;

35) *функционални систем* је комбинација опреме, процедура и људских ресурса који су организовани у целину ради обављања одређене делатности;

36) *хелидром* је аеродром или одређена површина на земљи или објекту намењена у потпуности или делимично за доласке, одласке и кретање хеликоптера.

Ваздушни простор Републике Србије

Члан 4.

Ваздушни простор Републике Србије је простор изнад територије Републике Србије.

Коришћење ваздушног простора Републике Србије слободно је за све ваздухоплове који обављају ваздушни саобраћај, према међународним актима, овом закону и другим прописима.

Цивилни и државни ваздухоплови

Члан 5.

Цивилни ваздухоплови Републике Србије су ваздухоплови који су уписани у Регистар ваздухоплова Републике Србије и Евиденцију ваздухоплова Републике Србије.

Државни ваздухоплови су војни ваздухоплови, ваздухоплови органа унутрашњих послова, царински ваздухоплови, као и ваздухоплови који се искључиво користе за превоз шефова држава или влада и високих државних делегација.

Војни ваздухоплови Републике Србије су ваздухоплови који су уписани у Регистар војних ваздухоплова и који могу да лете према правилима летења која важе за општи или оперативни ваздушни саобраћај.

Летење војних ваздухоплова

Члан 6.

Летење војних ваздухоплова је летење у коме учествују војни ваздухоплови Републике Србије и страни војни ваздухоплови.

Летење војних ваздухоплова Републике Србије одвија се као аеродромско летење, ванаеродромско летење, прелети и летови посебне намене.

Ванаеродромско летење и прелети могу да се одвијају на ваздушним путевима и изван њих.

Летење војних ваздухоплова Републике Србије прописује министарство надлежно за послове одбране.

Летови посебне намене

Члан 7.

Летови посебне намене су летови војних ваздухоплова у сврху заштите суверенитета ваздушног простора, летови за проверу војних ваздухоплова после сложенијих поправки и летови ваздухоплова за оперативне потребе министарства надлежног за послове одбране.

Они имају предност над осталим летовима, изузев над летовима код којих је пилот ваздухоплова објавио стање нужде, код којих је стање нужде очигледно, којима прети незаконито ометање или који су већ предмет незаконитог ометања.

Летовима посебне намене сматрају се и летови ваздухоплова за потребе министарства надлежног за унутрашње послове, у извршавању оперативних послова.

Министар надлежан за унутрашње послове прописује летове посебне намене у извршавању оперативних послова за потребе тог министарства.

Ограничења у коришћењу ваздушног простора

Члан 8.

Забрањен је ваздушни саобраћај и друго летење изнад градова, насељених места и индустријских објеката испод висине утврђене прописом о класама ваздушног простора из члана 37. овог закона.

Изузетно се може летети изнад градова, насељених места и индустријских објеката испод прописане висине, у складу са инструкцијама пружаоца услуга контроле летења, ако је лет претходно одобрио Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије (у даљем тексту: Директорат).

Одобрење за летење ваздухоплова изнад градова, насељених места и индустријских објеката испод прописане висине није потребно, већ је само потребно претходно поднети план лета пружаоцу услуга контроле летења, ако се ради о летовима државних ваздухоплова, летовима у сврху гашења пожара, трагања за ваздухопловом и спасавања лица и медицинском превозу.

Избацивање предмета и течности

Члан 9.

Из ваздухоплова се за време лета не смеју избацивати предмети и течности, изузев ако је угрожена безбедност лета или обезбеђивање ваздухоплова, ако се ради о предметима и течностима који се користе у пољопривреди, шумарству и здравству, предметима и течностима који се користе за гашење пожара, опреми, намирницама, лековима и другим предметима потребним за збрињавање у случају елементарних непогода, као и лецима и другим рекламним предметима, под условима које ближе прописује министар надлежан за послове саобраћаја.

Ракете и други летећи објекти

Члан 10.

Ракете и други летећи објекти могу се лансирати у привредне, научне, спортске и друге сврхе тако да не угрожавају безбедност ваздушног саобраћаја.

За лансирање ракета и других летећих објеката мора се прибавити претходна сагласност пружаоца услуга у ваздушној пловидби.

За евентуалну штету која је настала услед лансирања ракета и других летећих објеката одговорно је лице које је ракету, односно други летећи објекат лансирало.

Ближе услове и начин под којима се лансирају ракете и други летећи објекти прописује Влада на предлог министра надлежног за послове саобраћаја.

Искакање падобранаца

Члан 11.

У контролисаној области и у саобраћајној зони аеродрома забрањено је искакање падобранаца, осим ако посада ваздухоплова мора да напусти ваздухоплов који се налази у опасности или ако је одобрење за искакање падобранаца дао Директорат.

Ограничења ношења наоружања и активне опреме за снимање

Члан 12.

Забрањено је страном ваздухоплову да у ваздушном простору Републике Србије носи активно напуњено стрелачко, ракетно или бомбардерско наоружање.

Изузетно, у случајевима заједничких међународних војних вежби на полигонима у Републици Србији, Влада на предлог министра надлежног за послове одбране може одобрити страном војном ваздухоплову да носи активно напуњено стрелачко, ракетно или бомбардерско наоружање, као и активну опрему за снимање.

Забрањене и опасне зоне

Члан 13.

Забрањено је летење ваздухопловом изнад забрањене зоне.

Забрањену и условно забрањену зону, као и услове за одвијање летења у условно забрањеној зони, одређује министар надлежан за послове саобраћаја, на предлог министра надлежног за послове одбране, министра надлежног за унутрашње послове и надлежног органа државне управе за хидрометеоролошке послове.

Опасну зону одређује министар надлежан за послове одбране.

У опасној зони летење ваздухоплова може се временски ограничити.

Подаци о зонама објављују се у Интегрисаном ваздухопловном информативном пакету, а време активирања опасних и условно забрањених зона у Хитним ваздухопловним обавештењима, која су део тог пакета.

Глава друга

БЕЗБЕДНОСТ У ВАЗДУХОПЛОВСТВУ (*Safety*)

Појам безбедности у ваздухопловству

Члан 14.

Безбедност у ваздухопловству је стање у коме су ризик од угрожавања живота и здравља људи и проузроковања штете имовини смањени и одржавани на прихватљивом нивоу, сталним уочавањем опасности и контролом ризика од уочених опасности.

Пружаоци услуга у ваздушној пловидби, авио-превозиоци, оператери аеродрома, ваздухопловно-техничке организације које се баве одржавањем ваздухоплова и други субјекти које одреди Директорат (у даљем тексту: ваздухопловни субјекти) примарно су одговорни за безбедно обављање својих делатности или пружање услуга, а за безбедно обављање послова у оквиру ваздухопловног субјекта одговорни су и сви појединци који у обављању својих послова утичу на безбедност.

Национални програм безбедности у цивилном ваздухопловству

Члан 15.

У циљу постизања прихватљивог нивоа безбедности, Влада, на предлог министра надлежног за послове саобраћаја, доноси Национални програм безбедности у цивилном ваздухопловству.

Националним програмом безбедности у цивилном ваздухопловству утврђују се начела, правила и активности за достизање и унапређење прихватљивог нивоа безбедности у цивилном ваздухопловству у складу са препорученом праксом и стандардима Међународне организације цивилног ваздухопловства (Standards and recommended practices – SARPs, ICAO).

Национални програм безбедности у цивилном ваздухопловству спроводи Директорат.

Систем управљања безбедношћу

Члан 16.

Систем управљања безбедношћу обухвата организацију, процедуре и систем одговорности којима се успоставља и одржава прихватљив ниво безбедности у раду ваздухопловног субјекта.

Ваздухопловни субјект дужан је да, на основу Националног програма безбедности у цивилном ваздухопловству, успостави систем управљања безбедношћу чији обавезни део је приручник о управљању безбедношћу и да прибави сагласност Директората на њега и на његове измене и допуне.

Услове под којима се успоставља и користи систем управљања безбедношћу прописује Директорат.

За поступање по захтеву за прибављање сагласности на систем управљања безбедношћу и за његове измене или допуне плаћа се накнада Директорату.

Пријављивање догађаја Директорату

Члан 17.

Ваздухопловни субјект и друго лице које је одређено прописом из става 3. овог члана, дужни су да пријаве Директорату сваки догађај, у складу с приручником о управљању безбедношћу, а остала лица то могу учинити добровољно уколико сматрају да такав догађај представља стварну или потенцијалну опасност.

Директорат прикупља податке о догађајима, обезбеђује заштиту личних података подносилаца пријаве о догађају, организује и спроводи обраду и анализу пријава о догађајима, образује и води базу података о догађајима и размењује податке о њима са ваздухопловним властима страних држава и међународним ваздухопловним организацијама.

Догађаји који се пријављују, лица која су обавезна да пријаве догађај, начин на који се пријављују и обрађују, штите, чувају, користе и размењују подаци о њима и начин на који се образује и води база података о догађајима ближе се одређују прописом Директората.

Увођење промене у функционални систем

Члан 18.

Ваздухопловни субјект који планира увођење промене у функционални систем која може да има утицај на безбедност обављања делатности или пружања услуга, дужан је да о намери увођења промене обавести Директорат, достави му безбедносну аргументацију и прибави његово одобрење за планирану промену.

Поступак увођења промене, садржај безбедносне аргументације, поступак анализирања и процене безбедносне аргументације ближе се одређују прописом Директората.

За поступање по захтеву за прибављање одобрења за планирану промену у функционалном систему плаћа се накнада Директорату.

Процена и умањење ризика

Члан 19.

Ваздухопловни субјект дужан је да стално и систематски уочава опасност, процењује и умањује ризик у обављању своје делатности ради спречавања настанка опасности и ради довођења ризика на ниво безбедности који је прихватљив.

Процена и умањење ризика примењује се на основне елементе обављања делатности, људске ресурсе, процедуре, опрему и радно окружење.

Захтеви који се односе на процену и умањење ризика, класификација озбиљности опасности и класификација ризика, ближе се одређују прописом Директората.

Глава трећа

ЗАШТИТА ВАЗДУШНОГ ПРОСТОРА

Систем заштите ваздушног простора

Члан 20.

Систем заштите ваздушног простора представља скуп мера, радњи и поступака на очувању суверенитета ваздушног простора Републике Србије и обухвата: осматрање, идентификацију, поступке у случају повреде ваздушног простора и терористичких претњи и цивилно-војну координацију.

Систем заштите ваздушног простора и услови под којима се он успоставља прописује министар надлежан за послове одбране.

Осматрање ваздушног простора

Члан 21.

Осматрање ваздушног простора Републике Србије је јединствен систем који обухвата све цивилне и војне потенцијале, а врши се у циљу успостављања и одржавања захтеваног нивоа

заштите ваздушног простора и обезбеђивања ваздушног саобраћаја Републике Србије.

Идентификација у ваздушном простору

Члан 22.

Идентификација ваздухоплова у ваздушном простору Републике Србије обавља се ради спречавања повреда ваздушног простора, обезбеђивања и безбедног одвијања ваздушног саобраћаја.

Идентификација ваздухоплова врши се на јединствен начин, а на основу споразума између министарства надлежног за послове одбране и пружаоца услуга у ваздушној пловидби кога овласти Влада.

Поведа ваздушног простора

Члан 23.

Улазак страног ваздухоплова у ваздушни простор Републике Србије, односно његов излазак из ваздушног простора Републике Србије, супротно инструкцијама пружаоца услуга контроле летења или летење домаћег или страног ваздухоплова супротно условима који су наведени у одобрењу надлежног органа или плану лета, сматра се повредом ваздушног простора Републике Србије.

Повредом ваздушног простора сматра се и летење страних диригованих и недиригованих летећих објеката у том простору без дозволе министарства надлежног за послове одбране.

Дириговани и недириговани летећи објект је направа без посаде, која за погон користи мотор и своје летове у потпуности извршава у привремено издвојеном делу ваздушног простора.

План лета

Члан 24.

Ваздухоплов може да лети у ваздушном простору Републике Србије на основу претходно поднетог плана лета пружаоца услуга у ваздушној пловидби.

План лета је скуп података и информација о намераваном лету или делу лета ваздухоплова.

Начин подношења плана лета и начин издавања одобрења која претходе подношењу плана лета прописује Директорат.

План летења војних ваздухоплова уређује се прописом министра надлежног за послове одбране.

План лета страног ваздухоплова

Члан 25.

Страни државни ваздухоплов може да поднесе план лета само ако му министарство надлежно за спољне послове, у сагласности с министарством надлежним за послове одбране, претходно изда дипломатско одобрење.

План лета страног ваздухоплова који обавља ванредни авио-превоз подноси се ако је лет претходно одобрио Директорат.

Терористичке претње из ваздушног простора

Члан 26.

Терористичком претњом из ваздушног простора Републике Србије сматраће се свака претња, активност или незаконита радња која може угрозити ваздухоплов, путнике и људске и материјалне ресурсе Републике Србије.

Процедуре за поступање надлежних органа у случају терористичких претњи из ваздушног простора одређују се актом Владе, на предлог министра надлежног за послове одбране.

Цивилно-војна координација

Члан 27.

Цивилно-војна координација и систем комуникације, који се одвијају ради заштите ваздушног простора Републике Србије уређују се посебним уговорима које закључују министарство надлежно за послове одбране и ваздухопловни субјекти.

Послове цивилно-војне координације и размене информација између Војске Србије и пружаоца услуга у ваздушној пловидби кога овласти Влада, о ситуацији у ваздушном простору Републике Србије, обавља јединица за цивилно-војну координацију коју оснива министарство надлежно за послове одбране.

Глава четврта

ВАЗДУШНА ПЛОВИДБА

I. ОСНОВЕ ВАЗДУШНЕ ПЛОВИДБЕ

Члан 28.

Ваздушна пловидба обухвата функцију управљања ваздушним саобраћајем и скуп услуга у ваздушној пловидби, којима се омогућава безбедно и ефикасно кретање ваздухоплова на земљи и у ваздуху.

II. УПРАВЉАЊЕ ВАЗДУШНИМ САОБРАЋАЈЕМ

1. Појам управљања ваздушним саобраћајем

Члан 29.

Управљање ваздушним саобраћајем је скуп функција у ваздухоплову и на земљи којима се омогућава безбедно и ефикасно кретање ваздухоплова током свих фаза операција ваздухоплова.

Управљање ваздушним саобраћајем обухвата функције управљања ваздушним простором и управљања протоком ваздушног саобраћаја, а у себи укључује и услуге у ваздушном саобраћају.

2. Управљање ваздушним простором

Појам и садржина управљања ваздушним простором

Члан 30.

Управљање ваздушним простором је функција планирања којом се обезбеђује ефикасно коришћење ваздушног простора преко динамичке расподеле времена коришћења ваздушног простора између различитих категорија корисника, према исказаним потребама корисника.

Управљање ваздушним простором обухвата флексибилно коришћење ваздушног простора, организацију ваздушног простора, развој и обликовање структура ваздушног простора и друге функције које су везане за управљање ваздушним простором.

Управљање ваздушним простором ближе прописује Влада, на предлог министра надлежног за послове саобраћаја.

Флексибилно коришћење ваздушног простора

Члан 31.

Флексибилно коришћење ваздушног простора је концепт којим се ваздушни простор посматра као недељива целина и свакодневно прилагођава потребама корисника ваздушног простора.

Концепт обезбеђује постизање најефикаснијег коришћења ваздушног простора од свих корисника, заснованог на стварним потребама и стварном коришћењу у одређеном временском периоду.

Концепт флексибилног коришћења ваздушног простора заснива се на три нивоа управљања ваздушним простором: на стратешком, пре-тактичком и тактичком нивоу.

Влада ближе прописује концепт флексибилног коришћења ваздушног простора.

Стратешки ниво управљања ваздушним простором

Члан 32.

Стратешки ниво управљања ваздушним простором је здружени цивилно-војни процес којим се одређује национална политика управљања ваздушним простором и обавља неопходно стратешко планирање, при чему се узимају у обзир захтеви домаћих и страних корисника ваздушног простора и пружалаца услуга у ваздушној пловидби.

Националну политику управљања ваздушним простором утврђује Влада, на предлог министра надлежног за послове саобраћаја.

Влада одређује и пружаоца услуга у ваздушној пловидби који учествује у управљању ваздушним простором на пре-тактичком и тактичком нивоу.

Национални ваздухопловни комитет

Члан 33.

Ради ефикасног управљања ваздушним простором на стратешком нивоу Влада оснива Национални ваздухопловни комитет, као повремено радно тело Владе.

Национални ваздухопловни комитет припрема националну политику управљања ваздушним простором, процењује ваздушни простор ради планирања и увођења флексибилног коришћења ваздушног простора, предлаже приоритете и процедуре за коришћење и алокацију ваздушног простора, предлаже начела за координацију цивилних и војних корисника ваздушног простора, периодично преиспитује потребе за коришћењем ваздушног простора и зона, прати процесе који се одвијају у оквиру пре-тактичког и тактичког нивоа управљања ваздушним простором и обавља друге послове које му одреди Влада.

Састав и начин рада Националног ваздухопловног комитета прописује Влада, на предлог министра надлежног за послове саобраћаја.

Пре-тактички ниво управљања ваздушним простором

Члан 34.

Пре-тактички ниво управљања ваздушним простором обухвата обраду захтева корисника, алокацију ваздушног простора на коришћење и прослеђивање података свим заинтересованим корисницима.

Послови на пре-тактичком нивоу управљања ваздушним простором обављају се у оквиру јединице за цивилно-војну координацију.

Јединица за цивилно-војну координацију може да обавља послове алокације ваздушног простора других држава.

Начин рада јединице за цивилно-војну координацију прописује министар надлежан за послове одбране уз сагласност министра надлежног за послове саобраћаја.

Тактички ниво управљања ваздушним простором

Члан 35.

Тактички ниво управљања ваздушним простором састоји се од свакодневног активирања, деактивирања или реалокације, у стварном времену, ваздушног простора који је претходно алоцирала јединица за цивилно-војну координацију.

Посебним уговором о цивилно-војној координацији који закључују министарство надлежно за послове одбране и пружалац услуга у ваздушној пловидби успостављају се и поступци за цивилно-војну координацију и обезбеђење интероперабилности система за комуникацију и размену података.

Уговором се уређује и размена података о ваздушном саобраћају и простору која служи безбедном раздвајању ваздухоплова чије вођење је у надлежности министарства надлежног за послове одбране и осталих ваздухоплова.

Тактички ниво управљања ваздушним простором ближе се одређује прописом који доноси министар надлежан за послове одбране уз сагласност министра надлежног за послове саобраћаја.

Појам организације ваздушног простора

Члан 36.

Организација ваздушног простора обухвата поделу ваздушног простора на класе, руте ваздушног саобраћаја, усклађивање мреже рута ваздушног саобраћаја, успостављање функционалних блокова ваздушног простора, одређивање вертикалних и хоризонталних граница ваздушног простора које су у надлежности јединица контроле летења, израђивање навигационих поступака прилажења, доласка и одласка за одређени аеродром, као и друге послове којима се организује ваздушни простор.

Класе ваздушног простора

Члан 37.

Класе ваздушног простора и услове под којима се свака класа ваздушног простора користи прописује Влада, на предлог министра надлежног за послове саобраћаја.

Мрежа рута ваздушног саобраћаја

Члан 38.

Мрежа рута ваздушног саобраћаја успоставља се на регионалном нивоу, сагласно токовима ваздушног саобраћаја и захтевима учесника у ваздушном саобраћају, коју за Републику Србију

одобрава министарство надлежно за послове саобраћаја уз сагласност министарства надлежног за послове одбране.

Мрежу рута ваздушног саобраћаја у Републици Србији усклађује пружалац услуга у ваздушној пловидби кога одреди Влада.

Функционални блок ваздушног простора

Члан 39.

Функционални блок ваздушног простора је блок ваздушног простора заснован на оперативним захтевима који се успоставља без обзира на државне границе, у коме су пружање услуга у ваздушној пловидби и функције у вези са њима оптимизирани и/или интегрисани.

Функционални блок ваздушног простора успоставља се међународним уговором.

Вертикалне и хоризонталне границе ваздушног простора који је у надлежности јединица контроле летења

Члан 40.

Вертикалне и хоризонталне границе ваздушног простора у области надлежности јединица контроле летења утврђује пружалац услуга контроле летења, узимајући у обзир класу ваздушног простора, оперативне и техничке могућности система комуникације, навигације и надзора и захтеве корисника, а уз претходну сагласност Директората.

Навигациони поступци прилажења, доласка и одласка, неуспелог прилажења и чекања

Члан 41.

Навигационе поступке, који обухватају прилажење, долазак и одлазак за одређени аеродром, неуспело прилажење и чекање, израђује пружалац услуга контроле летења.

Начин израде и форму навигационих поступака, у складу са препорученом праксом и стандардима Међународне организације цивилног ваздухопловства (Standards and recommended practices – SARPs, ICAO), прописује Директорат.

Развој и обликовање структура ваздушног простора

Члан 42.

Развој и обликовање структура ваздушног простора обухвата утврђивање привремено резервисаних и привремено издвојених делова ваздушног простора, прекограничних зона, условних рута, забрањених зона, условно забрањених зона, опасних зона, зона за летења војних ваздухоплова, као и друге послове развоја и обликовања структура ваздушног простора.

Привремено резервисане и привремено издвојене делове ваздушног простора, прекограничне зоне, условне руте и зоне за летења војних ваздухоплова одређује Влада, а подаци о томе објављују се у Интегрисаном ваздухопловном информативном пакету.

3. Управљање протоком ваздушног саобраћаја

Члан 43.

Управљање протоком ваздушног саобраћаја је функција успостављена ради подршке одвијању безбедног, редовног и експедитивног протока ваздушног саобраћаја, путем обезбеђења оптималног коришћења капацитета пружаоца услуга у ваздушном саобраћају, при чему се узима у обзир колико су обим и токови саобраћаја прилагођени капацитетима које је објавио пружалац услуга у ваздушном саобраћају.

III. УСЛУГЕ У ВАЗДУШНОЈ ПЛОВИДБИ

1. Сврха пружања услуга у ваздушној пловидби

Члан 44.

Услуге у ваздушној пловидби пружају се свим корисницима у сврху безбедног, редовног и експедитивног одвијања ваздушне пловидбе.

Услуге у ваздушној пловидби пружа пружалац услуга у ваздушној пловидби.

2. Врсте услуга у ваздушној пловидби

Члан 45.

Услуге у ваздушној пловидби обухватају услуге у ваздушном саобраћају, услуге комуникације, навигације и надзора, ваздухопловно метеоролошке услуге, услуге ваздухопловног информисања и услуге трагања за ваздухопловом и спасавања лица.

Услуге у ваздушном саобраћају су услуге контроле летења, услуге информисања ваздухоплова у лету, услуге узбуњивања и саветодавне услуге.

Услуге информисања ваздухоплова у лету и услуге узбуњивања пружају се у оквиру области информисања ваздухоплова у лету.

3. Услуге у ваздушном саобраћају

а) Услуге контроле летења

Појам контроле летења

Члан 46.

Контрола летења обухвата низ радњи и поступака који се обављају ради: спречавања међусобних судара ваздухоплова у лету и на маневарским површинама, спречавања судара ваздухоплова и препрека на маневарским површинама; обезбеђења редовности и експедитивности ваздушног саобраћаја и протока ваздушног саобраћаја; идентификације ваздухоплова и летећих објеката ради обавештавања ваздухоплова у лету; координације рада с контролама летења суседних држава; издавања одобрења за лансирање противградних ракета, као и узбуњивања и покретања акције трагања за ваздухопловом и спасавања лица.

Начин на који се пружају услуге контроле летења прописује министар надлежан за послове саобраћаја.

Јединице контроле летења

Члан 47.

Услуге контроле летења пружају се у јединицама контроле летења.

Јединице контроле летења, зависно од фазе лета ваздухоплова у којој се пружају услуге контроле летења, могу бити аеродромска, прилазна и обласна.

Аеродромска контрола летења пружа услугу контроле летења на аеродрому и у његовој близини, са аеродромског торња.

Прилазна контрола летења пружа услугу контроле летења у близини аеродрома, ваздухопловима у одласку и доласку са аеродрома.

Обласна контрола летења пружа услугу ваздухопловима унутар своје области надлежности, док су у рутној фази лета.

Употреба израза при пружању услуга контроле летења

Члан 48.

При пружању услуга контроле летења употребљавају се изрази стандардне фразеологије на енглеском језику, које прописује Директорат.

Када се услуге контроле летења пружају домаћем ваздухоплову који лети по правилима оперативног ваздушног саобраћаја, користе се изрази и на српском језику које прописује Директорат.

б) Услуге информисања ваздухоплова у лету

Појам услуга информисања ваздухоплова у лету

Члан 49.

Информисање ваздухоплова у лету је давање савета и обавештења потребних за безбедно одвијање лета који се нарочито односе на стање аеродрома, метеоролошке услове, стање радионавигационих средстава и остале информације које су битне за одвијање лета.

Начин на који се пружају услуге информисања ваздухоплова у лету прописује министар надлежан за послове саобраћаја, уз сагласност министра надлежног за послове одбране.

Употреба израза при пружању услуга информисања ваздухоплова у лету

Члан 50.

При пружању услуга информисања ваздухоплова у лету, поред израза на енглеском језику, могу да се користе и изрази на српском језику које пропише министар надлежан за послове саобраћаја, уз сагласност министра надлежног за послове одбране.

в) Услуге узбуњивања

Члан 51.

Услуге узбуњивања пружају се одговарајућим организацијама, а односе се на ваздухоплов коме је потребно покретање акције трагања и спасавања и на пружање помоћи тим организацијама ако је то потребно.

Услуге узбуњивања пружају се у склопу услуга контроле летења и информисања ваздухоплова у лету.

Начин на који се пружају услуге узбуњивања прописује министар надлежан за послове саобраћаја.

4. Услуге комуникације, навигације и надзора

Појам услуга комуникације, навигације и надзора

Члан 52.

Услуге комуникације обухватају услуге у ваздухопловној фиксној и мобилној мрежи и техничке системе ваздушне пловидбе који омогућају комуникације земља-земља, ваздух-земља, земља-ваздух и ваздух-ваздух за потребе ваздушне пловидбе.

Услуге навигације обухватају услуге и техничке системе ваздушне пловидбе којима се ваздухопловима прослеђују информације о позицији и временској удаљености.

Услуге надзора обухватају услуге и техничке системе ваздушне пловидбе за утврђивање појединих позиција ваздухоплова с циљем безбедног раздвајања.

Обавезе пружаоца услуга комуникације, навигације и надзора

Члан 53.

Пружалац услуга комуникације, навигације и надзора дужан је да обезбеди редовност и поузданост услуга.

Системи, уређаји, опрема и објекти користе се према техничкој документацији, упутству за коришћење и програму одржавања, који морају да се чувају и ажурирају.

Системи, уређаји, опрема и објекти пружалаца услуга у ваздушној пловидби

Члан 54.

Пружалац услуга у ваздушној пловидби дужан је да планира, пројектује, набави и користи комуникационе, навигационе и надзорне системе, уређаје, опрему и објекте чије карактеристике и начин коришћења и одржавања испуњавају међународне стандарде, обавезе предвиђене потврђеним међународним уговором и услове које пропише Влада, на предлог министра надлежног за послове саобраћаја.

Комуникациони, навигациони и надзорни системи, уређаји и опрема морају да се редовно проверавају и калибришу из ваздуха.

5. Ваздухопловне метеоролошке услуге

Појам ваздухопловних метеоролошких услуга

Члан 55.

Ваздухопловне метеоролошке услуге обухватају непрекидно праћење метеоролошких услова изнад аеродрома и у области информисања ваздухоплова у лету, ради постизања безбедности, ефикасности и редовности ваздушне пловидбе, као и припремање или прибављање метеоролошких информација, њихово одашиљање корисницима услуга и снабдевање корисника метеоролошким информацијама.

Метеоролошке информације обухватају метеоролошке извештаје, анализе и прогнозе или било које друге информације које се односе на постојеће или очекиване метеоролошке услове.

Ваздухопловне метеоролошке услуге и начин припремања и прибављања метеоролошких информација, начин одашиљања метеоролошких информација и начин снабдевања корисника услуга

метеоролошким информацијама прописује министар надлежан за послове саобраћаја.

Организациони облици у којима се пружају ваздухопловне метеоролошке услуге

Члан 56.

Ваздухопловне метеоролошке услуге пружају ваздухопловна метеоролошка станица, аеродромски метеоролошки биро и биро за метеоролошко бдење.

Ваздухопловна метеоролошка станица је станица именована да врши осматрања и да израђује метеоролошке извештаје за коришћење у ваздухопловству.

Аеродромски метеоролошки биро је биро лоциран на аеродрому, именован да пружа метеоролошке услуге за ваздухопловство.

Биро за метеоролошко бдење је биро успостављен за пружање ваздухопловних метеоролошких услуга унутар области информисања ваздухоплова у лету или контролисане области у којој се пружају услуге у ваздушном саобраћају.

Доступност осматрених података

Члан 57.

Пружалац ваздухопловних метеоролошких услуга на аеродрому дужан је да учини доступним осматрене податке како би се омогућило припремање аеродромских климатолошких табела за све аеродроме и њихово стављање на располагање корисницима услуга.

Аеродромска климатолошка табела је табела која обезбеђује статистичке податке о осматреној појави једног или више метеоролошких елемената на аеродрому.

Врста и облик осматрених података, начин и време на које се они чувају, начин њиховог преузимања за обраду и стављање климатолошких табела на располагање корисницима услуга ближе се одређују прописом Директората.

Обавештавање о метеоролошким услугама које се захтевају

Члан 58.

Авио-превозилац дужан је да на одговарајући начин обавести пружаоца ваздухопловних метеоролошких услуга о метеоролошким услугама које захтева или о променама које захтева у пружању метеоролошких услуга.

Начин обавештавања прописује министар надлежан за послове саобраћаја.

6. Услуге ваздухопловног информисања

Појам услуге ваздухопловног информисања

Члан 59.

Услуге ваздухопловног информисања представљају обезбеђивање ваздухопловних информација које су неопходне за безбедно, редовно и ефикасно обављање ваздушне пловидбе.

Услуге ваздухопловног информисања обухватају пријем, стварање, сређивање, сакупљање, обраду, форматирање, објављивање, чување и дистрибуцију ваздухопловних информација и података.

Начин пружања услуга ваздухопловног информисања, укључујући и захтеве који се односе на систем квалитета, прописује министар надлежан за послове саобраћаја.

Интегрисани ваздухопловни информативни пакет

Члан 60.

Одредбе закона и других прописа којима се уређује домаћи и међународни ваздушни саобраћај, информације које се односе на безбедност, редовност и ефикасност ваздухопловства, одступања од стандарда које је прописала Међународна организација цивилног ваздухопловства и други подаци који су значајни за летење ваздухоплова објављују се у Интегрисаном ваздухопловном информативном пакету.

Ваздухопловни субјекти, органи државне управе, организације и друга лица која су извор података значајних за безбедно,

редовно и ефикасно одвијање ваздушне пловидбе дужни су да пружаоцу услуга ваздухопловног информисања благовремено достављају податке ради објављивања у Интегрисаном ваздухопловном информативном пакету.

Садржај и изглед елемената Интегрисаног ваздухопловног информативног пакета, врсте података који се уносе у Интегрисани ваздухопловни информативни пакет, изворе података, начин прикупљања, достављања и објављивања података ближе прописује министар надлежан за послове саобраћаја.

7. Услуге трагања за ваздухопловом и спасавање лица

Појам трагања за ваздухопловом и спасавања лица

Члан 61.

Трагање за ваздухопловом и спасавање лица је систем мера и поступака који се предузимају да би се пронашло место удеса ваздухоплова, спасила лица која су повређена у удесу или која је удес довео у опасност, пружила им се прва медицинска помоћ и она збринула на безбедно место.

Систем трагања за ваздухопловом и спасавање лица организује и њиме управља Директорат, преко спасилачко-координационог центра, у складу са прописом о пружању услуга трагања за ваздухопловом и спасавања лица који доноси министар надлежан за послове саобраћаја.

Службу трагања и спасавања за војне ваздухоплове организује министарство надлежно за послове одбране.

Учесници у трагању за ваздухопловом и спасавању лица

Члан 62.

У трагању за ваздухопловом и спасавању лица учествују министарства надлежна за послове одбране, унутрашње послове и послове здравља, органи општина, градова, града Београда и аутономних покрајина, јавна предузећа и сва физичка и правна лица која могу да помогну.

Аеродромске службе (спасилачко-ватрогасна служба и служба хитне медицинске помоћи) учествују у спасавању лица ако се удес ваздухоплова догоди на подручју аеродрома.

Начин на који се ангажују учесници у трагању за ваздухопловом и спасавању лица прописује Влада, на предлог министра надлежног за послове саобраћаја.

Накнада трошкова за учешће у трагању за ваздухопловом и спасавању лица

Члан 63.

Учесник у трагању за ваздухопловом и спасавању лица има право на накнаду стварних трошкова који су настали његовим учешћем у трагању и спасавању, од корисника ваздухоплова за којим се трагало или чији су путници и посада спасавани, у року од 90 дана од када кориснику ваздухоплова поднесе захтев за накнаду трошкова.

Ако корисник ваздухоплова не може да накнади трошкове, они се исплаћују из буџета Републике Србије.

Република Србија има право да од корисника ваздухоплова захтева враћање износа који је исплатила.

IV. ПРУЖАЊЕ УСЛУГА У ВАЗДУШНОЈ ПЛОВИДБИ

Појам пружаоца услуга у ваздушној пловидби

Члан 64.

Пружалац услуга у ваздушној пловидби је привредно друштво, друго правно лице, орган државне управе надлежан за хидрометеоролошке послове или предузетник који има сертификат за пружање услуга и кога Влада именује да пружа услуге у ваздушном простору или у делу ваздушног простора.

За пружање услуга трагања за ваздухопловом и спасавања лица није потребан сертификат ни именовање од Владе, а за пружање услуга комуникације, навигације и надзора и ваздухопловног информисања није потребно именовање од Владе.

Услови за издавање сертификата за пружање услуга у ваздушној пловидби

Члан 65.

Сертификат за пружање услуга у ваздушној пловидби издаје се привредном друштву, другом правном лицу, органу државне управе надлежном за хидрометеоролошке послове или предузетнику који има седиште у Републици Србији и који испуњава услове који се односе на:

- 1) техничку опремљеност и оперативну оспособљеност;
- 2) систем управљања безбедношћу и управљања квалитетом услуга;
- 3) финансијску способност;
- 4) осигурање од одговорности за штету;
- 5) одговарајућу организациону и руководећу структуру и систем одговорности;
- 6) оспособљеност особља;
- 7) обезбеђивање.

Издавање сертификата за пружање услуга у ваздушној пловидби

Члан 66.

Сертификат за пружање услуга у ваздушној пловидби издаје Директорат, на неодређено време.

Сертификат се издаје за пружање једне или више услуга у ваздушној пловидби.

Услови под којима се издаје, мења, суспендује или ставља ван снаге сертификат за пружање услуга у ваздушној пловидби и образац сертификата ближе се одређују прописом Директората.

За поступање по захтеву за издавање, измену и продужење важења сертификата за пружање услуга у ваздушној пловидби плаћа се накнада Директорату.

Пружање услуга у ваздушном простору других држава

Члан 67.

Пружалац услуга у ваздушној пловидби може да пружа услугу у ваздушном простору других држава ако је то предвиђено међународним уговором.

Координирање пружања услуга у ваздушној пловидби

Члан 68.

Пружање услуга у ваздушној пловидби координира се тако што пружаоци услуга договарају процедуре по којима обављају заједничке послове.

Координирано пружање услуга у ваздушној пловидби обезбеђује се уговором који међусобно закључују пружаоци услуга.

Пружање услуга за потребе Војске Србије

Члан 69.

Пружаоца услуга у ваздушној пловидби за потребе Војске Србије одређује Влада, на предлог министра надлежног за послове одбране.

Услови под којима се пружају услуге за потребе Војске Србије и начин и обим њиховог пружања утврђују се уговорима који закључују одређени пружалац услуга у ваздушној пловидби и министарство надлежно за послове одбране и на које претходно сагласност даје Влада.

Пружање услуга од интереса за Републику Србију

Члан 70.

Влада може одредити локације унутар Републике Србије на којима је обавезно пружање једне или више услуга у ваздушној пловидби.

Истовремено са одређивањем обавезе пружања услуга, Влада одређује и пружаоца услуга.

Чување снимака и документације

Члан 71.

Пружалац услуга у ваздушној пловидби дужан је да електронски снима или на други начин чува све податке о пруженим услугама.

Врсте података који се снимају или чувају на други начин, начин на који се подаци чувају и време на које се снимци и подаци чувају, ближе прописује министар надлежан за послове саобраћаја, а чување снимака и документације везаних за војне ваздухоплове прописује министар надлежан за послове одбране.

Признавање страног документа

Члан 72.

Директорат може да призна документ који је страниј организацији издало национално надзорно тело државе у којој страна организација има седиште, ако услови под којима је документ издат нису блажи од услова који су прописани за издавање сертификата о оспособљености за пружање услуга у ваздушној пловидби.

Документ који је издао или признао надлежан орган Европске уније прихвата се, без вођења поступка за признавање.

За поступање по захтеву за признавање страног документа плаћа се накнада Директорату.

Накнада за пружање услуга у ваздушној пловидби

Члан 73.

Корисници услуга у ваздушној пловидби плаћају пружаоцима услуга у ваздушној пловидби накнаде за пружање услуга у ваздушној пловидби.

Накнаде се обрачунавају и њихова висина одређује по мерилима која су предвиђена потврђеним међународним уговорима.

Глава пета

ВАЗДУШНИ САОБРАЋАЈ

1. Врсте ваздушног саобраћаја

Члан 74.

Ваздушни саобраћај обухвата јавни авио-превоз, пружање услуга из ваздуха, превоз за сопствене потребе, друге врсте летења, као и летење државних ваздухоплова.

Јавни авио-превоз и пружање услуга из ваздуха јесу комерцијалне (привредне) делатности у ваздушном саобраћају.

2. Јавни авио-превоз

Појам и врсте јавног авио-превоза

Члан 75.

Јавни авио-превоз је лет или серија летова ради превоза путника, пртљага, поште и робе који је, уз плаћање цене превоза или закупнине, доступан свима под једнаким условима.

Јавни авио-превоз може бити редован или ванредан.

Редован авио-превоз

Члан 76.

Редован авио-превоз је серија летова која се одвија на унапред одређеној линији, по објављеном реду летења или која се препознаје по редовности и у коме се уговор о превозу путника, пртљага, поште и робе закључује непосредно између авио-превозиоца или његовог пуномоћника и путника, односно наручиоца превоза пртљага, поште и робе.

Линија је лет у једном правцу између аеродрома првог полетања и аеродрома крајњег одредишта.

Ванредни авио-превоз

Члан 77.

Ванредни авио-превоз јесте сваки јавни авио-превоз који није редовни авио превоз и нарочито обухвата чартер превоз, авио-такси, панорамско летење и медицински превоз.

Чартер превоз је превоз путника, пртљага, поште и робе који се обавља под посебно договореним условима, као појединачни лет или као серија летова.

Авио-такси је превоз путника, пртљага, поште и робе који се уобичајено обавља ваздухопловом мањег капацитета, као појединачни лет.

Панорамско летење је превоз који се одвија у пречнику до 50 km од референтне тачке аеродрома полетања и ради разгледања објеката на земљи, у коме ваздухоплов слеће на исти аеродром с кога је и полетео, изузев када се лети балоном.

Медицински превоз је превоз болесних и повређених лица и особа са инвалидитетом ваздухопловом који је опремљен неопходном опремом за медицински превоз.

3. Обављање јавног авио-превоза

Оперативна дозвола

Члан 78.

Јавни авио-превоз може да обавља привредно друштво и друго правно лице које има оперативну дозволу (авио-превозилац).

Оперативна дозвола издаје се привредном друштву или другом правном лицу које има седиште у Републици Србији, које је регистровано да обавља јавни авио-превоз и које је у искључивом или већинском власништву Републике Србије или држављана Републике Србије и под њиховом стварном контролом, ако потврђеним међународним уговором није друкчије одређено, као и ако је:

1) у периоду од 24 месеца од отпочињања обављања јавног авио-превоза способно да испуњава своје стварне и могуће обавезе које су реално процене;

2) за прва три месеца од отпочињања јавног авио-превоза обезбедило финансијска средства која су довољна за покриће фиксних трошкова и трошкова пословања, према пословном плану;

3) корисник, на основу својине, закупа или другог правног основа, најмање једног ваздухоплова који може да обавља јавни авио-превоз и који је уписан у Регистар ваздухоплова Републике Србије;

4) претходно прибавило потврду о оспособљености за обављање јавног авио-превоза;

5) осигурано од одговорности за штету проузроковану путницима, пртљагу, пошти, роби и трећим лицима.

Привредно друштво или правно лице које намерава да обавља редовни авио-превоз мора да има и уписан и уплаћен новчани капитал у минималном износу од најмање 400.000 евра у динарској противвредности, односно 200.000 евра у динарској противвредности ако намерава да обавља чартер авио-превоз.

Изузетно, привредно друштво и друго правно лице које намерава да обавља ванредни авио-превоз искључиво ваздухопловима чија је максимална маса на полетању мања од десет тона или ваздухопловима с мање од 20 путничких седишта, а при свему томе не остварује промет већи од 3.000.000 евра годишње у динарској противвредности, не мора бити способно да на 24 месеца од отпочињања обављања ванредног авио-превоза испуњава своје стварне или могуће обавезе (став 2. тачка 1. овог члана), нити је дужно да претходно обезбеди финансијска средства за покриће фиксних трошкова и трошкова пословања (став 2. тачка 2. овог члана), већ је дужно да докаже да располаже финансијским средствима од најмање 100.000 евра у динарској противвредности.

Издавање оперативне дозволе.

Члан 79.

Оперативну дозволу издаје Директорат, на неодређено време.

Панорамско летење и превоз ваздухопловом без мотора или ултралаким ваздухопловом с мотором не подлежу издавању оперативне дозволе, већ само издавању потврде о оспособљености за обављање јавног авио-превоза.

Провера испуњености услова за издавање оперативне дозволе

Члан 80.

Директорат је дужан да по истеку 24 месеца од издавања оперативне дозволе провери да ли авио-превозилац још испуњава услове који су потребни за њено издавање.

Директорат може у свако доба да испита финансијско пословање имаоца оперативне дозволе, а у сваком случају најмање једном у 12 месеци.

Ималац оперативне дозволе дужан је да Директорату, на његов захтев, достави податке о испуњености услова који су потребни за издавање оперативне дозволе.

Суспензија, стављање ван снаге и измена оперативне дозволе

Члан 81.

Директорат суспендује или ставља ван снаге оперативну дозволу ако авио-превозилац престане да испуњава неки услов који је потребан за издавање оперативне дозволе.

Директорат може, на захтев авио-превозиоца, да измени оперативну дозволу.

Посебан случај стављања ван снаге оперативне дозволе

Члан 82.

Директорат ставља ван снаге оперативну дозволу авио-превозиоцу који у року од шест месеци од издавања оперативне дозволе не отпочне да обавља јавни авио-превоз или који отпочети јавни авио-превоз не обавља дуже од шест месеци.

Подзаконски пропис

Члан 83.

Услови и начин под којима се издаје, мења, суспендује или ставља ван снаге оперативна дозвола, образац оперативне дозволе и начин на који авио-превозилац доставља финансијске извештаје Директорату ближе се одређују прописом Директората.

Акт Директората којим се издаје, мења, суспендује или ставља ван снаге оперативна дозвола објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

За поступање по захтеву за издавање или измену оперативне дозволе плаћа се накнада Директорату.

Потврда о оспособљености за обављање јавног авио-превоза

Члан 84.

Потврда о оспособљености за обављање јавног авио-превоза издаје се привредном друштву, другом правном лицу или органу државне управе који има опрему, особље и организацију који омогућавају да безбедно обавља ону врсту јавног авио-превоза којом намерава да се бави.

Потврду о оспособљености за обављање јавног авио-превоза издаје Директорат, на 12 месеци.

Директорат може да, на захтев имаоца потврде, продужи важење потврде на време од једне до три године.

Директорат мења, суспендује или ставља ван снаге потврду о оспособљености за обављање јавног авио-превоза ако авио-превозилац престане да испуњава неки услов који је потребан за издавање потврде.

Однос потврде о оспособљености за обављање јавног авио-превоза и оперативне дозволе

Члан 85.

Суспензија или стављање ван снаге потврде о оспособљености за обављање јавног авио-превоза повлачи обавезу Директората да по службеној дужности суспендује или стави ван снаге оперативну дозволу.

Измена потврде о оспособљености за обављање јавног авио-превоза може, зависно од околности, да изазове измену оперативне дозволе.

Подзаконски пропис

Члан 86.

Услови под којима се издаје, мења, суспендује или ставља ван снаге потврда о оспособљености за обављање јавног авио-превоза, мерила по којима се одређује време на које се продужава важење потврде и образац потврде ближе се одређују прописом Директората.

За поступање по захтеву за издавање, продужење важења или измену потврде о оспособљености за обављање јавног авио-превоза плаћа се накнада Директорату.

Закуп ваздухоплова

Члан 87.

Ваздухоплов може да се закупи с посадом или без ње.

Домаћи авио-превозилац дужан је да пре узимања ваздухоплова у закуп прибави од Директората сагласност за закључење уговора о закупу.

Када домаћи авио-превозилац даје ваздухоплов у закуп страном авио-превозиоцу дужан је да прибави претходну сагласност само ако ваздухоплов даје у закуп без посаде.

Битни елементи уговора о закупу ваздухоплова јесу и врста закупа, услови за одржавање и коришћење ваздухоплова и надзор над употребом ваздухоплова.

Услови под којима се издаје претходна сагласност на закључење уговора о закупу ваздухоплова ближе се одређују прописом Директората, с тим што је поступак одлучивања о давању сагласности хитан.

Преношење надзорних права и обавеза

Члан 88.

Када се ваздухоплов који је уписан у Регистар ваздухоплова Републике Србије користи у иностраној држави на основу уговора о закупу, чартеру или другог сличног уговора, Република Србија може да, у складу са Конвенцијом о међународном цивилном ваздухопловству, закључи уговор са страном државом којим се на њу преносе сва или нека надзорна права или све или неке обавезе које, као држава регистрације, има у погледу ваздухоплова, после чега Република Србија више није одговорна за вршење права и испуњавање обавеза које је пренела.

Када је ваздухоплов регистрован у иностраној држави, а користи се у Републици Србији на основу уговора о закупу, чартеру или другог сличног уговора, држава регистрације ваздухоплова може, у складу са Конвенцијом о међународном цивилном ваздухопловству, на основу уговора с Републиком Србијом, да пренесе на Републику Србију сва или нека надзорна права или све или неке обавезе које ваздухопловне власти стране државе имају у погледу ваздухоплова, чиме Република Србија презузима одговорност за вршење права и испуњавање обавеза које су јој пренесене.

Уговор о преношењу надзорних права и обавеза може да се закључи само с државом која је чланица Међународне организације цивилног ваздухопловства и подлеже регистрацији код надлежног органа Међународне организације цивилног ваздухопловства.

Документи о пловидбености, дозволе за рад радио-станице и дозволе и потврде чланова посаде које је издала држава на коју су пренесена надзорна права признају се као да их је издала држава која је пренела надзорна права.

Право домаћег авио-превозиоца на избор линије

Члан 89.

Домаћи авио-превозилац самостално одлучује о томе на којим линијама обавља редован авио-превоз у Републици Србији.

Домаћи авио-превозилац може да обавља превоз на линији у међународном редовном авио-превозу под условима који су одређени потврђеним међународним уговором.

Домаћи авио-превозилац слободно одлучује о томе да ли ће обављати међународни ванредни авио-превоз.

Превоз на линији у јавном интересу

Члан 90.

Ако на линији не постоји комерцијални интерес за обављање редовног авио-превоза, мада је то значајно за привредни и друштвени развој поједине области у Републици Србији, а превоз другим видовима саобраћаја не задовољава потребе те области, Влада може да обављање превоза на линији прогласи јавним интересом (у даљем тексту: линија у јавном интересу).

Одлука о проглашењу линије у јавном интересу објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”, при чему се објављују и услови и погодности под којима може да се обавља редовни авио-превоз на линији.

Ако за шест месеци од проглашења линије у јавном интересу нико не покаже интересовање да на њој обавља редовни авио-превоз, Влада може да распише јавни тендер на коме се бира авио-превозилац који ће да, уз компензацију и најдуже на четири године, обавља редован авио-превоз на линији.

У сваком случају, одлука о проглашењу линије у јавном интересу престаје да важи ако по истеку 12 месеци од проглашења линије у јавном интересу нико не отпочне да на њој обавља редовни авио-превоз.

Ближе услове за обављање превоза на линији у јавном интересу прописује Влада, на предлог министра надлежног за послове саобраћаја.

Обављање међународног јавног авио-превоза с Републиком Србијом

Члан 91.

Страни авио-превозилац може да обавља међународни јавни авио-превоз с Републиком Србијом само ако има одобрење за то, изузев кад потврђеним међународним уговором није предвиђено да одобрење није потребно.

Одобрење издаје Директорат, пошто прибави мишљење министарства надлежног за послове саобраћаја.

Услове под којима се издаје одобрење из става 1. овог члана прописује Директорат.

Објављивање укупне цене редовног авио-превоза

Члан 92.

Авио-превозилац слободно одређује цене превоза путника, пртљага, поште и робе у јавном авио-превозу, изузев кад је та слобода ограничена потврђеним међународним уговором.

Авио-превозилац обавезан је да исказе укупну цену редовног авио-превоза, коју чине цене превоза путника, пртљага, поште и робе увећане за накнаде и трошкове који се плаћају уз цену превоза.

Ограничење или обустављање јавног авио-превоза на линији

Члан 93.

Министарство надлежно за послове животне средине може, на предлог Директората, да ограничи или обустави јавни авио-превоз на линији ако су њиме прекорачене граничне вредности емисије загађујућих материја у ваздуху или граничне вредности емисије буке у животној средини, нарочито ако превоз у другим видовима саобраћаја пружа задовољавајући ниво услуга.

Ограничење или обустављање јавног авио-превоза може да се примени ако се њиме не утиче на конкуренцију међу авио-превозицима и ако није строже него што прилике налажу, с тим што не може трајати дуже од три године и што је Директорат дужан да, по престанку ограничења или обустављања јавног авио-превоза, поново оцени потребу за њима.

Ближе услове под којима се ограничава и обуставља јавни авио-превоз прописује министар надлежан за послове саобраћаја.

Ред летења авио-превозиоца

Члан 94.

Ред летења је време полетања и слетања ваздухоплова у редовном авио-превозу и утврђује се посебно за летњи и посебно за зимски саобраћајни период, после усаглашавања авио-превозиоца са оператером аеродрома.

Авио-превозилац дужан је да ред летења објави најкасније 15 дана пре почетка његове примене, а измене у реду летења – најкасније десет дана пре почетка примене измењеног реда летења.

Авио-превозилац мора да поштује објављени ред летења и док он важи сме да измени ред летења на некој линији или да обустави превоз само због дејства више силе или друге ванредне ситуације.

Авио-превозилац дужан је да о обустави превоза или измени реда летења одмах обавести јавност.

4. Пружање услуга из ваздуха

Појам пружања услуга из ваздуха

Члан 95.

Пружање услуга из ваздуха састоји се од пружања услуга у пољопривреди или шумарству, од фотографског снимања (геолошко фотографисање, снимање филмова и сл.), калибраже из ваздуха, рекламирања (вуча транспарената, исписивање у ваздуху, бацање рекламних материјала и сл.), осматрања и извештавања из ваздуха, преноса спољашњег терета ваздухопловом и од других услуга које се пружају из ваздуха.

Услуге из ваздуха може да пружа привредно друштво, друго правно лице, орган државне управе или предузетник коме Директорат изда потврду о оспособљености за пружање услуга из ваздуха.

Врсте услуга из ваздуха, ближе услове и начин пружања тих услуга, услове под којима се издаје, мења, суспендује или ставља ван снаге потврда о осспособљености за пружање услуга из ваздуха, мерила по којима се одређује време на које се продужава важење потврде или образаца потврде ближе се одређују прописом Директората.

За поступање по захтеву за издавање, продужење важења или измену потврде о осспособљености за пружање услуга из ваздуха плаћа се накнада Директорату.

5. Превоз за сопствене потребе

Члан 96.

Превоз за сопствене потребе обухвата летење ваздухопловом којим грађанин врши превоз за личне потребе, као и превоз ваздухопловом којим државни орган, правно лице или предузетник, као корисник ваздухоплова, без накнаде превози своју робу или запослене и пословне партнере и њихове ствари.

Услове и начин обављања превоза за сопствене потребе прописује Директорат.

6. Друге врсте летења

Спортско и аматерско летење

Члан 97.

Спортско и аматерско летење обухвата летачке активности које се одвијају у сврху промоције и унапређивања ваздухопловног спорта, популаризације и развоја ваздухопловства, као и такмичења у ваздухопловним дисциплинама.

Услове и начин под којима се обавља спортско и аматерско летење прописује Директорат.

Ваздухопловне манифестације

Члан 98.

Ваздухопловна манифестација сме да се одржи када је одобрено Директоратом.

Организатор ваздухопловне манифестације дужан је да, уз захтев за издавање одобрења, Директорату достави и податке о организатору, времену, месту, врсти и програму манифестације и о ваздухопловима који учествују на манифестацији.

Ваздухопловна манифестација на којој учествују искључиво војни или војни и цивилни ваздухоплови може да се одржи само уз одобрење министарства надлежног за послове одбране и Директората.

Глава шеста

АЕРОДРОМИ

I. ОСНОВЕ ЗА КОРИШЋЕЊЕ АЕРОДРОМА

1. Аеродроми, летишта и терени

Појам аеродрома, летишта и терена

Члан 99.

Ваздухоплови слећу, полећу и бораве на аеродромима, летиштима и теренима.

Аеродром је свако дефинисано подручје (укључујући све објекте, инсталације и опрему), на копну или на води или на фиксној, фиксној приобалној или плутајућој структури, које је у целини или делимично намењено за слетање, полетање или кретање ваздухоплова.

Летиште је копнена или водена површина која испуњава услове који су прописани за безбедно полетање и слетање ваздухоплова који се користе у пољопривреди, шумарству, за спортске активности и сл.

Терен је копнена површина која задовољава услове за привремено обављање спортских активности са змајем без мотора,

параглајдером, падобраном и балоном, као и за полетање и слетање ваздухоплова ради интервенције и пружања помоћи.

Подела аеродрома

Члан 100.

Аеродроми могу бити цивилни, војни и мешовити.

Цивилни аеродроми користе се за цивилни ваздушни саобраћај и према намени се разврставају на:

1) аеродроме који се користе за домаћи или и домаћи и међународни јавни авио-превоз;

2) аеродроме који се користе за полетање и слетање ваздухоплова у јавном авио-превозу чија максимална маса на полетању не прелази 5700 kg (у даљем тексту: општи аеродроми);

3) аеродроме који се користе за спортско и аматерско летење (у даљем тексту: посебни аеродроми);

4) аеродроме које се користе за летење за сопствене потребе.

Војни и мешовити аеродроми

Члан 101.

Војни аеродром је аеродром који се користи за војно летење и којим управља министарство надлежно за послове одбране.

Војни аеродром или део војног аеродрома може да се користи и у цивилне сврхе, као мешовити аеродром (војно-цивилни аеродром).

Војним делом мешовитог аеродрома управља министарство надлежно за послове одбране.

2. Услови за коришћење аеродрома, летишта и терена у ваздушном саобраћају

Члан 102.

Аеродром може да се користи у ваздушном саобраћају ако оператер аеродрома има дозволу за коришћење аеродрома, ако је аеродром уписан у Регистар аеродрома Републике Србије (у даљем тексту: Регистар аеродрома) и ако у тренутку коришћења аеродром испуњава све услове за безбедно одвијање ваздушног саобраћаја.

Летиште и терен могу да се користе у ваздушном саобраћају ако оператер има дозволу за коришћење летишта или терена, ако је летиште уписано у регистар летишта, а терен у регистар терена и ако у тренутку коришћења испуњавају све услове потребне за безбедно одвијање ваздушног саобраћаја.

Услови под којима се летишта и терени користе у ваздушном саобраћају ближе се одређују прописом Директората.

3. Оператер аеродрома

Члан 103.

Оператер аеродрома је привредно друштво, друго правно лице или предузетник који користи аеродром, регистрован је да пружа аеродромске услуге и има дозволу за коришћење аеродрома који је уписан у Регистар аеродрома.

Оператер аеродрома дужан је да ограничи или да трајно или привремено прекине коришћење аеродрома ако аеродром престане да испуњава неки услов који је потребан за безбедно одвијање ваздушног саобраћаја.

4. Дозвола за коришћење аеродрома и упис аеродрома у Регистар аеродрома

Издавање дозволе за коришћење аеродрома

Члан 104.

Привредно друштво, друго правно лице или предузетник који је регистрован да пружа аеродромске услуге може Директорату да поднесе захтев за издавање дозволе за коришћење аеродрома после изградње аеродрома.

Дозволу за коришћење аеродрома издаје Директорат, на неодређено време.

Услови за издавање дозволе за коришћење аеродрома

Члан 105.

Дозвола за коришћење аеродрома издаје се ако аеродром испуњава безбедносне и друге услове у вези с наменом, класом,

категијом, капацитетом и инфраструктуром и остале услове које пропише Директорат.

Пре одлучивања о захтеву за издавање дозволе за коришћење аеродрома, Директорат прегледа аеродром, а у прегледу учествују и представници министарстава надлежних за послове одбране, унутрашњих послова и послове царине ако је аеродром значајан за послове из њихове надлежности.

Упис аеродрома у Регистар аеродрома

Члан 106.

Захтев за упис аеродрома у Регистар аеродрома подноси Директорату имаца дозволе за коришћење аеродрома.

Регистар аеродрома је јавна књига коју води Директорат и која садржи податке о намени, класи и категорији аеродрома, називу и седишту власника и оператера аеродрома и друге податке које пропише Директорат. Директорат брише аеродром из Регистра аеродрома на захтев власника аеродрома или оператера аеродрома по овлашћењу власника аеродрома, или по службеној дужности ако дозвола за коришћење аеродрома буде стављена ван снаге.

Садржину и начин вођења Регистра аеродрома прописује Директорат.

Коришћење аеродрома за међународни јавни авио-превоз

Члан 107.

Аеродром може да се користи за међународни јавни авио-превоз ако оператер аеродрома трајно обезбеди услове за прелазак државне границе, које прописује министар надлежан за послове саобраћаја уз сагласност министра надлежног за унутрашње послове.

Аеродроме који се користе за међународни јавни авио-превоз одређује министар надлежан за послове саобраћаја.

Обавеза подношења захтева за измену дозволе

Члан 108.

Оператер аеродрома дужан је да поднесе захтев за измену дозволе за коришћење аеродрома ако се промене намена, класа, категорија и техничка својства аеродрома или други услови под којима се аеродром користи, а које пропише Директорат.

Подзаконски пропис

Члан 109.

Разврставање аеродрома и услови под којима се издаје, мења, суспендује или ставља ван снаге дозвола за коришћење аеродрома ближе се одређују прописом Директората.

За поступање по захтеву за издавање или измену дозволе за коришћење аеродрома, летишта и терена плаћа се накнада Директорату.

5. Изградња аеродрома

Посебни услови за изградњу аеродрома

Члан 110.

Инвеститор аеродрома дужан је да обезбеди да се при изradi планске и техничке документације за изградњу аеродрома поштују прописи о изградњи објеката, као и посебни услови које пропише Директорат и који треба да омогуће безбедно одвијање ваздушног саобраћаја.

Потврда за планску и техничку документацију

Члан 111.

Инвеститор аеродрома дужан је да Директорату достави планску и техничку документацију за изградњу аеродрома, ради прибављања потврде о томе да се њима омогућава одржавање прихватљивог нивоа безбедности ваздушног саобраћаја.

Потврду издаје Директорат, уз сагласност министарстава надлежних за послове одбране, унутрашње послове и послове царине ако је аеродром значајан за послове из њихове надлежности.

За поступање по захтеву за издавање потврде за планску и техничку документацију плаћа се накнада Директорату.

6. Препреке

Појам препреке

Члан 112.

Препрека је сваки фиксни (привремени или стални) или покретни објекат или део објекта који се налази у области површина за кретање ваздухоплова или који се простире изнад површина намењених заштити ваздухоплова у лету, које су дефинисане међународним стандардима и препорученом праксом, која може да утиче или која угрожава безбедност ваздушног саобраћаја.

Потврда за постављање објеката, инсталација или уређаја који могу бити препрека

Члан 113.

Објекти, инсталације и уређаји који намеравају да се граде на подручју или изван подручја аеродрома, а који као препрека могу да утичу на безбедност ваздушног саобраћаја, могу да се поставе тек кад се прибави потврда Директората да се њима не утиче на одржавање прихватљивог нивоа безбедности ваздушног саобраћаја.

Директорат може у потврди наложити да се препрека обележи о трошку корисника објекта који представља препреку.

За поступање по захтеву за издавање потврде плаћа се накнада Директорату.

Уклањање, рушење и обележавање препрека

Члан 114.

Препреке које угрожавају безбедност ваздушног саобраћаја морају да се уклоне или сруше, а препреке које могу да утичу на безбедност ваздушног саобраћаја морају да се обележе за уочавање дању, ноћу и у условима смањене видљивости.

Пре него што Директорат изда потврду за планску и техничку документацију за изградњу аеродромске инфраструктуре, објекат који представља препреку може бити уклоњен или срушен уз сагласност власника објекта, о трошку инвеститора аеродрома.

Ако препрека подлеже обележавању, обавеза да се она обележи уноси се у потврду Директората за планску и техничку документацију, а трошкове обележавања сноси инвеститор аеродрома.

Препрека која настане после подношења пријаве почетка извођења радова за изградњу аеродромске инфраструктуре, током изградње и после завршетка изградње уклања се, руши или обележава на основу решења Директората, а о трошку корисника објекта који представља препреку.

Потврда за постављање објеката, инсталација или уређаја који емитују или рефлектују радио-зрачење

Члан 115.

Објекти, инсталације и уређаји који се налазе на подручју или изван подручја аеродрома, а који услед емисије или рефлексије радио-зрачења могу да утичу на безбедност ваздушног саобраћаја, могу да се поставе тек кад се прибави потврда Директората да се њима не утиче на одржавање прихватљивог нивоа безбедности ваздушног саобраћаја.

Услове под којима могу да се поставе објекти, инсталације и уређаји прописује Директорат.

За поступање по захтеву за издавање потврде плаћа се накнада Директорату.

Забрана коришћења и обрађивања земљишта

Члан 116.

Забрањено је коришћење и обрађивање земљишта, стварање депонија смећа, гајење житарица и предузимање осталих активности у близини маневарских површина, платформи и објеката на подручју аеродрома, који угрожавају полетање, слетање, кретање и боравак ваздухоплова на аеродрому.

Оператер аеродрома дужан је да обезбеди осматрање кретања птица на подручју аеродрома и њихово растеривање.

II. ОДРЖАВАЊЕ И КОРИШЋЕЊЕ АЕРОДРОМА

Одређивање услова за коришћење аеродрома

Члан 117.

Оператер аеродрома који се користи за јавни авио-превоз и оператер општег аеродрома дужан је да одреди услове за

коришћење аеродрома, ради омогућавања несметане употребе маневарских површина и платформи, објеката, уређаја и опреме према њиховој намени, класи, категорији, техничким својствима и капацитету, као и да предузме све мере које су потребне за безбедно полетање, слетање, кретање и боравак ваздухоплова на аеродрому и пружање услуга земаљског опслуживања.

Преглед и одржавање аеродромских објеката

Члан 118.

Оператер аеродрома који се користи за јавни авио-превоз и оператер општег аеродрома дужни су да обезбеде преглед маневарских површина, платформи, инсталација, уређаја и опреме на аеродрому пред време отварања аеродрома, пред интервал са највећим интензитетом саобраћаја и непосредно пре наступања ноћи, а ако током времена отворености аеродрома наступе неповољни метеоролошки услови – и чешће.

Оператер аеродрома који се користи за јавни авио-превоз и оператер општег аеродрома дужан је да редовно одржава маневарске површине и платформе и да о њиховом стању обавештава надлежну јединицу контроле летења.

Одржавање, преглед и обележавање аеродромских објеката прописује Директорат.

Коришћење војног аеродрома за цивилни ваздушни саобраћај

Члан 119.

Војни аеродром или део војног аеродрома може да се користи у цивилне сврхе, као мешовити аеродром, ако о томе закључе уговор министарство надлежно за послове одбране и цивилни оператер на војном аеродрому.

Уговором се одређују полетно-слетне и рулне стазе, паркинг позиције, уређаји који могу да се употребљавају за потребе цивилног ваздушног саобраћаја, начин употребе и услови одржавања аеродрома или појединих његових делова, уређаја или средстава и међусобна права и обавезе уговорних страна.

Војни аеродром или део војног аеродрома може да се користи за поједине цивилне летове ако то одобри министарство надлежно за послове одбране.

Коришћење цивилног аеродрома за војне летове

Члан 120.

Цивилни аеродром или део цивилног аеродрома може да се користи за војне летове, ако о томе закључе уговор министарство надлежно за послове одбране и оператер цивилног аеродрома, уз претходно прибављено мишљење Директората са становишта техничких услова под којима се тај аеродром може користити у ваздушном саобраћају.

Уговором о коришћењу цивилног аеродрома или дела цивилног аеродрома за војне потребе уређују се иста питања као уговором за коришћење војног аеродрома за цивилни ваздушни саобраћај.

Полетање и слетање ваздухоплова који обављају јавни авио-превоз

Члан 121.

Ваздухоплов који обавља јавни авио-превоз мора да за полетање и слетање употребљава аеродром који се користи за јавни авио-превоз или општи аеродром.

Изузетно, ваздухоплов који обавља панорамско летење или медицински превоз може да за полетање и слетање користи и посебан аеродром или летилиште, уз поштовање услова који су одређени у дозволи за коришћење аеродрома, односно за коришћење летилишта.

Полетање и слетање ваздухоплова који обавља међународни јавни авио-превоз

Члан 122.

Изузетно и у ванредним приликама, полетање или слетање ваздухоплова који обавља међународни јавни авио-превоз допуштено је и са аеродрома који се користи за домаћи јавни авио-превоз, општег аеродрома или посебног аеродрома, ако оператер аеродрома обезбеди услове за прелазак државне границе.

Прво слетање и полетање страног и домаћег ваздухоплова

Члан 123.

Прво слетање, односно последње полетање страног ваздухоплова одвија се са аеродрома који се користи за међународни јавни авио-превоз.

За полетање са аеродрома и за слетање на аеродром који се не користи за међународни јавни авио-превоз, страни ваздухоплов мора имати одобрење које издаје министарство надлежно за послове саобраћаја уз сагласност министарства надлежног за унутрашње послове и министарства надлежног за послове царине, односно и министарства надлежног за послове одбране уколико се ради о војном аеродрому.

Под истим условима и домаћи ваздухоплов може одступити од обавезе да полетање за иностранство и прво слетање из иностранства обави са аеродрома који се користи за међународни јавни авио-превоз.

Полетање и слетање ваздухоплова ван аеродрома

Члан 124.

Услове под којима ваздухоплов може да полети и слети ван аеродрома прописује Директорат.

Услове под којима војни ваздухоплов може да полети и слети ван аеродрома прописује министарство надлежно за послове одбране.

Време отворености аеродрома

Члан 125.

Време отворености аеродрома је период у коме аеродром који се користи за јавни авио-превоз мора бити отворен за одвијање јавног авио-превоза и одређује га Директорат, на предлог оператера аеродрома.

Изван времена отворености аеродрома ваздухоплов може да полети и слети са аеродрома у термину који одреди оператер аеродрома.

III. АЕРОДРОМСКЕ УСЛУГЕ И НАКНАДЕ

1. Аеродромске службе

Члан 126.

Оператер аеродрома дужан је да обезбеди спасилачко-ватрогасну службу и службу хитне медицинске помоћи (аеродромске службе) или ватрогасно обезбеђење и медицинско обезбеђење, према пропису Директората.

На аеродромима који се користе за јавни авио-превоз и на општим аеродромима оператер аеродрома обавезан је да обезбеди службу која контролише исправност површина за кретање ваздухоплова, као и обављање прегледа обезбеђивања.

2. Услуге земаљског опслуживања

Врсте услуга земаљског опслуживања

Члан 127.

На аеродрому који се користи за јавни авио-превоз, чији је годишњи промет већи од 2.000.000 путника или 50.000 тона робе, морају да се пружају услуге земаљског опслуживања.

Услуге земаљског опслуживања јесу:

- 1) укрцавање и искрцавање путника;
- 2) утовар и истовар пртљага;
- 3) прихват и отпрема поште и робе;
- 4) прихват и отпрема ваздухоплова на платформи;
- 5) опслуживање ваздухоплова;
- 6) снабдевање ваздухоплова горивом и мазивом;
- 7) претполетни преглед ваздухоплова (линијско одржавање);
- 8) превоз путника и посаде од ваздухоплова и до ваздухоплова;
- 9) снабдевање ваздухоплова храном и пићем;
- 10) припрема лета и услуге за посаду;
- 11) управљање и надзор на аеродрому.

Пружалац услуга укрцавања и искрцавања путника дужан је да путницима са инвалидитетом и са смањеном покретљивошћу пружа ове услуге на начин који тим лицима омогућава да се под

једнаким условима и без дискриминације превозе у ваздушном саобраћају.

Директорат доноси пропис којим се ближе описују поједине услуге од којих се састоји земаљско опслуживање и одређују врсте услуга земаљског опслуживања које морају да се пружају на општем аеродрому.

Пружање услуга земаљског опслуживања

Члан 128.

Услуге земаљског опслуживања може да пружа оператер аеродрома, привредно друштво, друго правно лице или предузетник који прибави дозволу за пружање услуга земаљског опслуживања.

За добијање дозволе за пружање услуге укрцавања и искрцавања оператер аеродрома, привредно друштво, друго правно лице или предузетник, дужан је да путницима са инвалидитетом и са смањеном покретљивошћу пружа ове услуге на начин који тим лицима омогућава да се под једнаким условима и без дискриминације превозе у ваздушном саобраћају.

Дозволу за пружање услуга земаљског опслуживања издаје Директорат, на одређено време.

Авио-превозилац самостално одлучује о томе с киме ће закључити уговор о пружању услуга земаљског опслуживања.

Подзаконски пропис

Члан 129.

Организационе, финансијске, техничке, технолошке и персоналне услове који морају да буду испуњени за издавање дозволе за пружање услуга земаљског опслуживања прописује Директорат.

Услови под којима се мења, суспендује или ставља ван снаге дозвола, време на које се дозвола издаје и образац дозволе ближе се одређују прописом Директората.

За поступање по захтеву за издавање, продужење важења или измену дозволе за пружање услуга земаљског опслуживања плаћа се накнада Директорату.

Самоопслуживање

Члан 130.

Авио-превозилац може да за сопствене потребе обавља једну или више услуга земаљског опслуживања (у даљем тексту: самоопслуживање).

Услуге самоопслуживања које подлежу издавању дозволе прописује Директорат.

Дозволу за самоопслуживање издаје Директорат, на одређено време.

Услови под којима се издаје, мења, суспендује или ставља ван снаге дозвола за самоопслуживање, време на које се дозвола издаје и образац дозволе одређују се прописом Директората.

За поступање по захтеву за издавање, продужење важења или измену дозволе за самоопслуживање плаћа се накнада Директорату.

Накнада оператеру аеродрома

Члан 131.

Пружалац услуга земаљског опслуживања или самоопслуживања дужан је да са оператером аеродрома закључи уговор о накнади за коришћење аеродромске инфраструктуре.

Ограничења код земаљског опслуживања

Члан 132.

Прописом који доноси Директорат одређују се услуге код којих може да се ограничи број њихових пружалаца, услови под којима поједине услуге могу да се изузму од самоопслуживања, услови под којима може да се ограничи број пружалаца услуга и мерила и поступак по којима се бирају пружаоци услуга.

Директорат може прописати услове под којима се ограничава број авио-превозилаца који имају право на самоопслуживање.

3. Савет авио-превозилаца који користе аеродромске услуге

Члан 133.

Оператер аеродрома који се користи за јавни авио-превоз дужан је да образује Савет авио-превозилаца који користе аеродромске услуге.

Савет заступа интересе корисника аеродромских услуга, предлаже побољшање услова под којима се користи аеродром и одвија ваздушни саобраћај, разматра проширење капацитета аеродрома, даје мишљења о кандидатима за пружање услуга земаљског опслуживања и самоопслуживања и даје мишљење при додели слотова водећи рачуна о равноправном положају авио-превозилаца који користе аеродромске услуге.

Начин образовања Савета авио-превозилаца који користе аеродромске услуге и начин његовог рада прописује Директорат.

4. Аеродромске накнаде

Члан 134.

Оператер аеродрома који се користи за јавни авио-превоз и оператер општег аеродрома имају право на накнаду за коришћење аеродромске инфраструктуре, право на накнаду за слетање, право на накнаду за паркирање ваздухоплова, право на накнаду за коришћење авиомостова, право на накнаду за сваког одлазећег и трансферног путника, право на накнаду за употребу радне станице за регистрацију путника и пртљага, право на накнаду за пружање услуга прихвата и отпреме ваздухоплова, услуга укрцавања и искрцавања путника, услуга утовара и истовара пртљага, услуга прихвата и отпреме поште и робе и за услуге осветљавања маневарских површина у условима смањене видљивости.

Директорат доноси пропис којим ближе описује услуге за које се плаћају накнаде оператеру аеродрома.

Домаћи државни ваздухоплови на летовима посебне намене не плаћају аеродромске накнаде.

Висину накнада одређује оператер аеродрома за сваку услугу посебно, уз претходну сагласност власника аеродрома.

Оператер аеродрома дужан је да о разлозима због којих планира повећање поједине накнаде и о њеној планираној висини обавести све кориснике аеродромских услуга 60 дана пре планираног почетка примене повећане накнаде.

Глава седма

ВАЗДУХОПЛОВНИ ПРОИЗВОДИ, ДЕЛОВИ, УРЕЂАЈИ И ОПРЕМА

I. КОРИШЋЕЊЕ И РАЗВРСТАВАЊЕ ВАЗДУХОПЛОВА

Коришћење ваздухоплова у ваздушном саобраћају

Члан 135.

У ваздушном саобраћају сме да се користи ваздухоплов који је уписан у Регистар ваздухоплова Републике Србије, Евиденцију ваздухоплова Републике Србије и Регистар војних ваздухоплова Републике Србије и који је континуирано пловидбен.

У ваздушном саобраћају могу да се користе и страни ваздухоплови уписани у регистре ваздухоплова других држава, а које признаје Директорат. Ваздухоплов сме да се користи у ваздушном саобраћају само према својој категорији, врсти и намени.

Разврставање ваздухоплова

Члан 136.

Разврставање ваздухоплова према категорији, врсти и намени прописује Директорат.

Разврставање војних ваздухоплова прописује министар надлежан за послове одбране.

II. РЕГИСТРИ ЦИВИЛНИХ ВАЗДУХОПЛОВА

1. Регистар ваздухоплова и Евиденција ваздухоплова

Члан 137.

У Републици Србији воде се Регистар ваздухоплова Републике Србије (у даљем тексту: Регистар ваздухоплова) и Евиденција ваздухоплова Републике Србије (у даљем тексту: Евиденција ваздухоплова).

Регистар ваздухоплова и Евиденција ваздухоплова су јавне књиге које води Директорат.

2. Упис ваздухоплова у Регистар ваздухоплова и Евиденцију ваздухоплова

Категорије ваздухоплова који се уписују у регистар и евиденцију ваздухоплова

Члан 138.

У Регистар ваздухоплова уписују се ваздухоплови свих категорија.

У евиденцију ваздухоплова уписују се ваздухоплови чија максимална маса на полетању не прелази 560 kg, змај без мотора, парагладер и други ваздухоплови које пропише Директорат.

Услови за упис ваздухоплова у Регистар ваздухоплова

Члан 139.

У Регистар ваздухоплова може да се упише ваздухоплов који није уписан у страни регистар ваздухоплова и који испуњава захтеве из потврде о типу и способан је да безбедно учествује у ваздушном саобраћају, ако је:

- 1) власник ваздухоплова, у целини или делимично, Република Србија, друго правно лице или предузетник који су регистровани у Републици Србији;
- 2) власник ваздухоплова, у целини или делимично, држављанин Републике Србије с пребивалиштем у Републици Србији или изван ње, ако је матични аеродром ваздухоплова у Републици Србији;
- 3) корисник ваздухоплова правно лице, предузетник или физичко лице чије је седиште, односно пребивалиште у Републици Србији.

Аматерски произведен ваздухоплов уписује се у Регистар ваздухоплова иако не подлеже утврђивању типа.

Ваздухоплов чији је власник или корисник страном физичко или правно лице може да се упише у Регистар ваздухоплова ако се претходно прибави сагласност за упис коју издаје министарство надлежно за послове саобраћаја.

За упис ваздухоплова који је избрисан из страног регистра ради уписа у Регистар ваздухоплова неопходно је да се приложи документ о пловидбености за извоз који је издала ваздухопловна власт стране државе или потврда о пловидбености коју издаје Директорат на основу основног прегледа ваздухоплова.

Ваздухоплов који је увезен у Републику Србију уписује се у Регистар ваздухоплова под истим условима као да је произведен у Републици Србији, ако није био уписан у страни регистар ваздухоплова.

Уверење о регистрацији ваздухоплова

Члан 140.

Ваздухоплов се уписује у Регистар ваздухоплова на захтев власника или корисника ваздухоплова, по овлашћењу власника.

По упису у Регистар ваздухоплова, Директорат издаје уверење о регистрацији ваздухоплова.

Привремено упис у Регистар ваздухоплова

Члан 141.

Ваздухоплов који не испуњава услове за упис у Регистар ваздухоплова може да се привремено упише у Регистар ваздухоплова:

- 1) ако се увози у Републику Србију и има документ о типу који је издала ваздухопловна власт стране државе;
- 2) ако је произведен у Републици Србији, извози се из ње и има потврду о типу коју је издао Директорат;
- 3) ако је произведен у Републици Србији, нема потврду о типу, а испуњава услове за утврђивање летних способности и техничких особина.

Привремено упис може да траје до 12 месеци.

По привременом упису у Регистар ваздухоплова, Директорат издаје уверење о привременој регистрацији ваздухоплова.

Брисање из Регистра ваздухоплова

Члан 142.

Директорат брише ваздухоплов из Регистра ваздухоплова на захтев власника или корисника ваздухоплова или по службеној дужности.

Ако власник и корисник ваздухоплова нису исти, подносилац захтева за брисање ваздухоплова дужан је да поднесе и оверену писмену изјаву сваког лица које је уписано у власничко-кориснички лист да је сагласно с брисањем ваздухоплова.

Власник или корисник ваздухоплова дужан је да уз захтев за брисање ваздухоплова поднесе и оверену писмену изјаву сваког лица које је уписано у заложни лист да је сагласно с брисањем ваздухоплова.

Директорат по службеној дужности брише из Регистра ваздухоплова сваки ваздухоплов који је уништен, трајно неупотребљив, нестао, потпуно недоступан или чија потврда о пловидбености не важи дуже од десет година.

Ако се ваздухоплов брише из Регистра ваздухоплова ради уписа у страни регистар, Директорат издаје потврду о пловидбености ваздухоплова за извоз.

Садржина Регистра ваздухоплова

Члан 143.

Регистар ваздухоплова састоји се од главне књиге и збирке исправа.

Главна књига састоји се од уложака који се образују за сваки ваздухоплов.

Један ваздухоплов може да има само један уложак.

Уложак се састоји од:

- 1) описног листа, у који се уписују регистарска ознака, категорија, врста, намена и главне техничке особине ваздухоплова, ограничења у коришћењу ваздухоплова и подаци о ваздухопловним производима који су уграђени у ваздухоплов;
  - 2) власничко-корисничког листа, у који се уписују власник и корисник ваздухоплова и главни подаци о власнику и кориснику ваздухоплова;
  - 3) заложног листа, у који се уписују главни подаци о имаоцу и основу заложног права.
- Збирку исправа чине све исправе које су послужиле као основ за упис података у улошке Регистра ваздухоплова.

Основ за упис права својине и заложног права

Члан 144.

Упис у власничко-кориснички и заложни лист Регистра ваздухоплова заснива се на акту стварно надлежног суда који има седиште у месту у коме је седиште Директората.

Упис права својине у Евиденцију ваздухоплова заснива се на овереној писменој изјави власника ако је ваздухоплов произведен у Републици Србији, односно на доказу о плаћеној царини ако је ваздухоплов произведен у иностранству.

Упис права својине на аматерски произведеном ваздухоплову заснива се на овереној писменој изјави лица које је произвело ваздухоплов.

3. Државна припадност ваздухоплова

Члан 145.

Ваздухоплов који је уписан у Регистар ваздухоплова или Евиденцију ваздухоплова има државну припадност Републике Србије.

Ваздухоплов који има државну припадност Републике Србије мора да носи знаке државне припадности, ознаке регистрације и обавезне натписе.

Знаци државне припадности су Државна застава Републике Србије и ознака државне припадности коју додељује Међународна организација цивилног ваздухопловства.

Ознаке регистрације и обавезне натписе и начин на који се они и знаци државне припадности носе прописује Директорат.

Војни ваздухоплов који је уписан у Регистар војних ваздухоплова има државну припадност Републике Србије и обавезан је да носи знаке државне припадности и регистарске ознаке које пропише министар надлежан за послове одбране.

4. Сходна примена одредаба о Регистру ваздухоплова на Евиденцију ваздухоплова

Члан 146.

Одредбе овог закона о Регистру ваздухоплова сходно се примењују на Евиденцију ваздухоплова.

Садржину и начин вођења Евиденције ваздухоплова прописује Директорат.

5. Исправе и књиге ваздухоплова у лету

Члан 147.

Док ваздухоплов који је уписан у Регистар ваздухоплова лети, у њему морају да се налазе уверење о регистрацији ваздухоплова, потврда о пловидбености ваздухоплова, потврда о провери пловидбености ваздухоплова, дозволе за рад уграђене опреме која емитује радио сигнале и друге исправе и књиге.

Исправе и књиге које морају да се налазе у ваздухоплову у лету, као и садржину и начин вођења тих књига прописује Директорат.

Исправе ваздухоплова морају бити написане на српском и енглеском језику, а књиге ваздухоплова могу да буду написане и само на енглеском језику.

6. Исправе и књиге војних ваздухоплова

Члан 148.

Исправе и књиге војних ваздухоплова које су издали надлежни војни органи важе и кад се они користе за летове који се не сматрају војним, ако су издате према овом закону.

III. ВАЗДУХОПЛОВНО-ТЕХНИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

1. Ваздухопловно-техничке делатности и организације

Појам ваздухопловно-техничких делатности и организација

Члан 149.

Ваздухопловно-техничке делатности састоје се од пројектовања, производње, испитивања која претходе утврђивању типа, одржавања и обезбеђивања континуиране пловидбености ваздухоплова и других ваздухопловних производа, делова, уређаја и опреме.

Ваздухопловно-техничку делатност може да обавља привредно друштво, друго правно лице или предузетник који има дозволу за обављање ваздухопловно-техничке делатности (у даљем тексту: ваздухопловно-техничка организација) или који не подлеже прибављању дозволе зато што се аматерски бави пројектовањем, производњом и одржавањем аматерски произведеног ваздухоплова.

Ваздухопловно-техничке организације уписују се у евиденцију коју води Директорат, који прописује и садржину и начин вођења евиденције.

Дозвола за обављање ваздухопловно-техничке делатности

Члан 150.

Дозволу за обављање ваздухопловно-техничке делатности издаје Директорат на неодређено време, привредном друштву, другом правном лицу, органу државне управе или предузетнику који има простор за обављање делатности, средства за рад, одговарајуће особље, приручник за обављање делатности и испуњава друге услове које пропише Директорат.

Ваздухопловно-техничкој организацији којој изда дозволу за одржавање континуиране пловидбености ваздухоплова, Директорат може издати и дозволу за обављање периодичних прегледа ваздухоплова.

Услове под којима се мења, суспендује или ставља ван снаге дозвола за обављање ваздухопловно-техничке делатности и образац дозволе прописује Директорат.

За поступање по захтеву за издавање или измену дозволе за обављање ваздухопловно-техничке делатности плаћа се накнада Директорату.

Признавање страног документа

Члан 151.

Директорат може да призна документ који је издала ваздухопловна власт стране државе, ако услови под којима је издат нису

блажи од услова који су прописани за издавање дозволе за обављање ваздухопловно-техничке делатности.

Документ који је издао или признао надлежан орган Европске уније прихвата се, без вођења поступка за признавање.

За поступање по захтеву за признавање страног документа плаћа се накнада Директорату.

Пројектовање и производња ваздухопловног производа, делова, уређаја и опреме

Члан 152.

Пројектовање је поступак у коме се израђује документација која је неопходна да би се произвео или модификовао ваздухопловни производ, део, уређај и опрема.

Производња може да се одвија као производња прототипа, серијска и аматерска производња.

Производња прототипа је производња ваздухопловног производа коме још није утврђен тип, а серијска производња је производња ваздухопловног производа коме је утврђен тип.

Аматерска производња је производња ваздухопловног производа који, по правилу, не подлеже утврђивању типа, и који нема комплетну пројектну и производну документацију.

Услове под којима се пројектују и производе ваздухопловни производи, делови, уређаји и опрема прописује Директорат.

2. Утврђивање типа ваздухопловног производа

Испитивање типа ваздухопловног производа

Члан 153.

Утврђивање типа ваздухопловног производа почиње испитивањем типа које обавља ваздухопловно-техничка организација.

Испитивање типа је поступак у коме се проверава да ли нови тип и модел ваздухопловног производа у целини или делимично испуњава техничке прописе о пловидбености.

При испитивању типа одређују се услови под којима ваздухопловни производ сме да се користи у ваздушном саобраћају и ограничења у томе, техничка документација о типу ваздухопловног производа и састављају приручници за коришћење и одржавање ваздухопловног производа, а за ваздухоплов одређује и ниво генерисане буке и емисије штетних гасова.

Техничке прописе о пловидбености доноси Директорат.

Утврђивање типа и потврда о типу

Члан 154.

По окончању поступка испитивања типа, ваздухопловно-техничка организација доставља документацију Директорату.

Директорат, по пријему документације, обавља додатне провере и затим утврђује нови тип или одбија захтев да се утврди нови тип.

Ваздухопловном производу коме буде утврђен тип издаје се потврда о типу, а ваздухоплову се поред тога издаје и потврда о генерисаној буци и потврда о емисији штетних гасова.

Потврда о емисији штетних гасова издаје се на основу спецификација произвођача ваздухоплова или на основу резултата посебног испитивања.

За поступање по захтеву за издавање или мењање потврде о типу, потврде о генерисаној буци и потврде о емисији штетних гасова плаћа се накнада Директорату.

Признавање страног документа о типу

Члан 155.

Директорат може да призна документ о типу који је издала ваздухопловна власт стране државе, ако услови под којима је он издат нису блажи од услова који су прописани за издавање потврде о типу ваздухопловног производа.

Документ о типу који је издао или признао надлежни орган Европске уније прихвата се, без вођења поступка за признавање.

За поступање по захтеву за признавање страног документа плаћа се накнада Директорату.

3. Грешка у конструкцији

Члан 156.

Ако ваздухопловни производ има грешку у конструкцији, уграђеном материјалу, поступку градње, испитивању, коришћењу или одржавању, а она утиче на пловидбеност, Директорат може наложити његовом кориснику да отклони грешку у року који одреди Директорат.

Ако је Директорат издао потврду о типу, он може да за грешку теже природе суспендује коришћење потврде о типу док се грешка не отклони.

Ако корисник ваздухопловног производа не отклони грешку у року, Директорат може да стави ван снаге потврду о пловидбености, потврду о провери пловидбености или дозволу за лет.

IV. КОНТИНУИРАНА ПЛОВИДБЕНОСТ ВАЗДУХОПЛОВА

1. Континуирана пловидбеност ваздухоплова и пловидбеност ваздухоплова

Појам континуиране пловидбености ваздухоплова

Члан 157.

Ваздухоплов је континуирано пловидбен ако испуњава захтеве из потврде о типу, ако је способан да безбедно учествује у ваздушном саобраћају и ако испуњава друге услове које пропише Директорат.

Кориснику континуирано пловидбеног ваздухоплова Директорат, на његов захтев, издаје потврду о провери пловидбености.

Поред потврде о провери пловидбености, континуирана пловидбеност доказује се и потврдом о пловидбености.

Потврда о пловидбености

Члан 158.

Потврда о пловидбености издаје се ако се, после основног прегледа ваздухоплова, утврди да ваздухоплов испуњава све услове који су потребни за континуирану пловидбеност.

Потврду о пловидбености издаје Директорат, на неодређено време.

Кад издаје потврду о пловидбености, Директорат издаје и прву потврду о провери пловидбености, која важи 12 месеци.

За поступање по захтеву за издавање потврде о пловидбености плаћа се накнада Директорату.

Основни преглед ваздухоплова

Члан 159.

Основни преглед ваздухоплова обавља се пре уписа ваздухоплова у Регистар ваздухоплова или Евиденцију ваздухоплова.

Основни преглед ваздухоплова обавља се и када корисник ваздухоплова захтева да му се изда нова потврда о пловидбености зато што је претходна стављена ван снаге услед:

- 1) већег оштећења ваздухоплова;
- 2) веће модификације ваздухоплова;
- 3) прекида континуиране пловидбености ваздухоплова дужег од шест месеци;

4) престанка испуњавања неког услова који је потребан да би се одржала континуирана пловидбеност ваздухоплова;

5) коришћења ваздухоплова мимо категорије или намене наведене у потврди о пловидбености;

6) промене намене ваздухоплова.

Ако основни преглед покаже да ваздухоплов може да се користи уз одређено ограничење, оно се уписује у потврду о пловидбености.

Основни преглед ваздухоплова обавља Директорат, коме се за то плаћа накнада.

Продужење важења потврде о провери пловидбености

Члан 160.

Власник или корисник ваздухоплова који намерава да одржи континуирану пловидбеност дужан је да на сваких 12 месеци од издавања потврде о провери пловидбености затражи да Директорат продужи важење потврде о провери пловидбености.

Важење потврде о провери пловидбености продужава се на 12 месеци.

О томе да ли ће продужити важење потврде о провери пловидбености Директорат одлучује после периодичног прегледа ваздухоплова.

За поступање по захтеву за продужење важења потврде о провери пловидбености плаћа се накнада Директорату.

Периодични преглед ваздухоплова

Члан 161.

Периодични преглед ваздухоплова обавља ваздухопловно-техничка организација која има дозволу за то и коју изабере корисник ваздухоплова.

По окончању периодичног прегледа, ваздухопловно-техничка организација препоручује Директорату да продужи или не продужи потврду о провери пловидбености.

Директорат је дужан да сам обави сваки трећи периодични преглед ваздухоплова.

Контролни преглед

Члан 162.

Контролни преглед ваздухоплова обавља се док важи потврда о провери пловидбености.

Контролни преглед ваздухоплова обавља корисник ваздухоплова или ваздухопловно-техничка организација којој је он поверио одржавање ваздухоплова.

Додатни услови за успостављање и одржавање континуиране пловидбености у јавном авио-превозу

Члан 163.

Ваздухоплов којим се обавља јавни авио-превоз мора да испуни додатне услове за успостављање и одржавање континуиране пловидбености.

Додатни услови односе се на утврђивање листе минималне исправности опреме ваздухоплова и листе дозвољеног одступања конфигурације.

Обе листе утврђује корисник ваздухоплова, а одобрава Директорат.

2. Прекид континуиране пловидбености. Програм одржавања ваздухоплова

Члан 164.

Ако се континуирана пловидбеност ваздухоплова прекине, корисник ваздухоплова дужан је да обави радове на одржавању ваздухоплова који су предвиђени програмом одржавања ваздухоплова.

Програм одржавања ваздухоплова јесте скуп мера и процедура које се предузимају да би се одржала континуирана пловидбеност ваздухоплова и примењује се кад га одобри Директорат.

3. Технички лет

Члан 165.

Директорат издаје кориснику ваздухоплова дозволу за технички лет ако је ваздухоплов престао да буде континуирано пловидбен услед квара, оштећења или из неког другог разлога, а у стању је да безбедно обави технички лет од аеродрома на коме се затекао до аеродрома на коме ће се обавити радови на његовом одржавању.

Директорат, по потреби, утврђује ограничења под којима се одвија технички лет.

Пробни лет

Члан 166.

Пробни лет је провера ваздухоплова у лету, којом се проверавају технички услови за пловидбеност ваздухоплова, мотора, елисе, делова и уређаја ради утврђивања типа или се проверавају технички услови пловидбености утврђени у документу о типу.

Услове и начин извршавања пробног лета прописује Директорат.

За одобрење и реализацију пробног лета плаћа се накнада Директорату и пружаоцу услуга у ваздушној пловидби.

4. Подзаконски пропис

Члан 167.

Услови под којима се издају, мењају, суспендују или стављају ван снаге потврда о пловидбености и потврда о провери пловидбености, образац потврде о пловидбености и потврде о провери пловидбености, ограничења која се уписују у потврду о пловидбености, начин на који се обављају основни и периодични преглед ваздухоплова и коме се плаћа накнада за периодични преглед ваздухоплова, садржина програма одржавања ваздухоплова и начин на који се програм одржавања примењује, начин утврђивања листе минималне исправности опреме ваздухоплова и листе дозвољеног одступања конфигурације и услови под којима се издаје дозвола за технички лет ближе се одређују прописом Директората.

5. Пловидбеност других ваздухопловних производа

Члан 168.

Пловидбеност других ваздухопловних производа ближе се одређује прописом Директората.

V. ПРЕГЛЕД СТРАНОГ ВАЗДУХОПЛОВА

Члан 169.

Страни ваздухоплов током боравка на аеродрому у Републици Србији може бити подвргнут унутрашњем и спољашњем прегледу на платформи од стране овлашћеног лица Директората, ради провере исправна и књига које се налазе у ваздухоплову, исправна које поседује посада ваздухоплова и ради провере стања ваздухоплова, његове опреме и одељака намењених за превоз путника, пртљага, поште и робе.

Преглед страног ваздухоплова одвија се према процедурама и стандардима које је одредио надлежни орган Европске уније.

Ако постоји оправдана сумња да исправе и књиге које се налазе у ваздухоплову или исправе које поседује посада ваздухоплова, као и да ваздухоплов, опрема или одељак намењен за превоз путника, пртљага, поште и робе нису у складу са одговарајућим међународним стандардима безбедности, овлашћено лице Директората предузима мере које је прописао надлежни орган Европске уније.

Глава осма

ВАЗДУХОПЛОВНО ОСОБЉЕ

1. Појам ваздухопловног особља

Члан 170.

Ваздухопловно особље је особље чији послови непосредно или посредно утичу на безбедност ваздушног саобраћаја.

2. Категорије ваздухопловног особља

Ваздухопловно особље чији послови непосредно утичу на безбедност ваздушног саобраћаја

Члан 171.

Ваздухопловно особље чији послови непосредно утичу на безбедност ваздушног саобраћаја дели се на летачко, помоћно летачко и нелетачко.

Летачко особље чине пилот ваздухоплова, инжењер летач и навигатор летач.

Помоћно летачко особље (кабинско особље) на основу дозволе обавља одређене послове у вези са безбедношћу лица украних у ваздухоплов.

Нелетачко особље чине контролор летења, студент контролор летења, особље које одржава ваздухоплов и ваздухопловни диспечер.

Дозвола

Члан 172.

Ваздухопловном особљу чији послови непосредно утичу на безбедност ваздушног саобраћаја издаје се одговарајућа дозвола у коју се уписују овлашћења имаоца дозволе.

Дозвола се издаје лицу које је стручно оспособљено и које испуни услове везане за године живота и друге услове које пропише Директорат.

Дозволу издаје Директорат на одређено или неодређено време, зависно од врсте ваздухопловног особља.

Дозвола се издаје и падобранцу.

Провера стручне оспособљености

Члан 173.

Стручну оспособљеност проверавају испитивачи које овласти Директорат.

Поступак по коме се проверава стручна оспособљеност прописује Директорат.

Ваздухопловно особље чији послови посредно утичу на безбедност ваздушног саобраћаја

Члан 174.

Ваздухопловно особље чији послови посредно утичу на безбедност ваздушног саобраћаја чине техничко особље пружалаца услуга у ваздушној пловидби, ватрогасно-спасилачко особље, особље које пружа услуге земаљског опслуживања, особље које контролише исправност површина за кретање ваздухоплова, аеродромски диспечери и особље које обавља преглед обезбеђивања на аеродрому.

Потврда о обучености

Члан 175.

Ваздухопловном особљу чији послови посредно утичу на безбедност ваздушног саобраћаја издаје се одговарајућа потврда о обучености у коју се уписују овлашћења имаоца потврде.

Потврду о обучености издаје центар за обуку ваздухопловног особља који је спровео обуку, на одређено или неодређено време, зависно од врсте ваздухопловног особља.

Ближе разврставање особља чији послови посредно утичу на безбедност ваздушног саобраћаја и услове под којима се издаје, мења, суспендује или ставља ван снаге потврда о обучености и образац потврде о обучености прописује Директорат.

Ауторизација

Члан 176.

Ауторизација је посебна исправа којом се једно лице овлашћује да у име Директората предузме неку радњу или обавља одређене послове, изузев одлучивања у оквиру поверених послова државне управе, а издаје се под условима које пропише Директорат.

Ауторизацију издаје Директорат, на одређено време.

Подзаконски пропис

Члан 177.

Директорат прописује услове под којима се издаје дозвола и уписује овлашћење у дозволу, време на које се издају дозвола и ауторизација, време на које важе овлашћења која су уписана у дозволу, услове под којима се мењају, суспендују или стављају ван снаге дозвола и ауторизација, услове под којима се суспендују или стављају ван снаге овлашћења која су уписана у дозволу и образце дозволе и ауторизације.

За поступање по захтеву за издавање дозволе и ауторизације, за упис овлашћења у дозволу и продужење важења дозволе, ауторизације или овлашћења које је садржано у дозволи, као и по захтеву за измену ауторизације плаћа се накнада Директорату.

Уписник и евиденције ваздухопловног особља

Члан 178.

У Републици Србији воде се Уписник ваздухопловног особља и евиденције ваздухопловног особља.

Уписник ваздухопловног особља садржи податке о ваздухопловном особљу које непосредно утиче на безбедност ваздушног саобраћаја, а евиденција ваздухопловног особља садржи податке о осталом ваздухопловном особљу.

Уписник ваздухопловног особља води Директорат, а евиденције ваздухопловног особља воде центри за обуку.

Садржину и начин вођења уписника и евиденција прописује Директорат.

Уписник војног ваздухопловног особља води министарство надлежно за послове одбране, које прописује и садржину и начин вођења уписника.

Центри за обуку ваздухопловног особља

Члан 179.

Ваздухопловно особље обучава се у центрима за обуку ваздухопловног особља.

Својство центра за обуку ваздухопловног особља стиче домаћа организација која има потврду о праву на обучавање ваздухопловног особља коју издаје Директорат, на одређено време.

Услове под којима се издаје, мења, суспендује и ставља ван снаге потврда о праву на обучавање ваздухопловног особља, време на које се потврда издаје и образац потврде прописује Директорат.

За поступање по захтеву за издавање, продужење важења или измену потврде о праву на обучавање ваздухопловног особља плаћа се накнада Директорату.

Наставни програми центара за обуку ваздухопловног особља

Члан 180.

Ваздухопловно особље обучава се у центрима за обуку, према наставним програмима који су усклађени с међународним стандардима и препорученом праксом и које одобрава Директорат.

Ако обука ваздухопловног особља захтева коришћење одговарајућег уређаја за симулирање лета, за коришћење уређаја мора да се прибави дозвола Директората.

Евиденција центара за обуку ваздухопловног особља

Члан 181.

Евиденцију центара за обуку ваздухопловног особља води Директорат.

Садржину и начин вођења евиденције прописује Директорат.

Признавање обуке и звања стечених у војној служби

Члан 182.

Обука, звања и други услови које је војно ваздухопловно особље остварило за време обављања војне службе признају се код полагања испита за издавање дозволе и потврде о обучености, под условима које пропише Директорат.

3. Признавање обуке, дозвола и овлашћења стечених у иностраној држави

Члан 183.

Директорат може да призна обуку која је спроведена у иностраној држави, ако она одговара обуци која се спроводи у Републици Србији.

Обука која је спроведена у иностраној држави, а која не постоји у Републици Србији, признаје се ако је обука спроведена према међународним стандардима.

Директорат може да призна дозволу и овлашћење који су издати у иностраној држави ако они испуњавају услове који су прописани за издавање дозволе и овлашћења у Републици Србији.

За поступање по захтеву за признавање обуке спроведене у иностраној држави и страних дозвола и овлашћења плаћа се накнада Директорату.

4. Суспензија коришћења дозволе

Услови за суспензију коришћења дозволе

Члан 184.

Ако се инспекцијским надзором утврди да ималац дозволе одступа од прописаних правила или процедура или да непосредно угрожава безбедност ваздушног саобраћаја, ваздухопловни инспектор дужан је да на лицу места донесе писмено решење којим имаоцу дозволе забрањује рад и да у наредних 72 сата достави Директорату образложени писмени предлог да се имаоцу дозволе потпуно или делимично суспендује коришћење дозволе.

Директорат је дужан да о предлогу одлучи у року од пет дана од када је примио предлог, иначе се сматра да је забрана рада престала.

Садржина и трајање решења о суспензији коришћења дозволе

Члан 185.

Решењем о потпуној суспензији коришћења дозволе забрањује се имаоцу дозволе да користи сва овлашћења која су садржана у дозволи, а решењем о делимичној суспензији коришћења дозволе – да користи само одређена овлашћења која су садржана у дозволи.

Потпуна или делимична суспензија коришћења дозволе траје најдуже шест месеци, почев од дана када је уручено писмено решење којим је имаоцу дозволе забрањен рад.

На решење о суспензији коришћења дозволе жалба није дозвољена.

Налози у решењу о суспензији коришћења дозволе. Стављање ван снаге дозволе или овлашћења

Члан 186.

Имаоцу дозволе може решењем о суспензији дозволе бити наложено да испуни одговарајуће обавезе (да се додатно обучи у центру за обуку ваздухопловног особља и да положи одговарајући теоријски или практични део испита који се иначе полаже ради издавања дозволе, да ванредно провери здравствену способност и сл.).

Потпуна или делимична суспензија коришћења дозволе укида се ако ималац дозволе, пре истека суспензије, испуни обавезе које су му наложене решењем о суспензији.

Директорат ставља ван снаге дозволу или поједина овлашћења која су садржана у дозволи ако ималац дозволе, до истека суспензије, не испуни обавезе које су му наложене решењем о суспензији.

5. Обавеза ваздухопловног особља да носи потребне исправе

Члан 187.

Док је на дужности, ваздухопловно особље обавезно је да при себи има дозволу или потврду о обучености, а летачко особље, контролори летења и кабинско особље и лекарско уверење.

Лице које је на практичној обуци дужно је да при себи има исправу којом доказује да похађа практични део обуке.

6. Здравствена способност летачког особља, контролора летења и кабинског особља

Доказивање здравствене способности

Члан 188.

Летачко особље, контролори летења, студенти контролори летења и помоћно летачко особље (кабинско особље) могу да обављају послове на које су овлашћени само ако здравствену способност докажу лекарским уверењем одговарајуће класе.

Услове под којима се испитује здравствена способност, поступак по коме се она испитује, време на које се она испитује и класе и образце лекарског уверења прописује Директорат.

Испитивање здравствене способности и издавање лекарских уверења

Члан 189.

Први лекарски преглед за утврђивање здравствене способности врши ваздухопловно медицински центар овлашћен од стране Директората.

Прво лекарско уверење увек издаје Директорат.

Свако следеће лекарско уверење могу издавати лекари који имају потврду о праву на испитивање здравствене способности коју издаје Директорат, на одређено време.

Када изда потврду о праву испитивања здравствене способности здравственој установи, Директорат издаје потврде и једном броју лекара који раде у њој, а које сам одабере.

За испитивање здравствене способности и издавање лекарског уверења плаћа се накнада здравственој установи.

Евиденција здравствених установа и лекара

Члан 190.

Евиденцију здравствених установа и лекара који имају потврду о праву на испитивање здравствене способности води Директорат.

Директорат прописује садржину и начин вођења евиденције здравствених установа и лекара.

Подзаконски пропис

Члан 191.

Условe под којима се издаје, мења, суспендује или ставља ван снаге потврда о праву на испитивање здравствене способности, време на које се потврда издаје и образац потврде прописује Директорат.

За поступање по захтеву за издавање, продужење важења или измену потврде о праву на испитивање здравствене способности плаћа се накнада Директорату.

Додатно разматрање здравствене способности

Члан 192.

Лице које није задовољно издатим лекарским уверењем, може да изјави жалбу лекарској комисији коју образује директор Директората, с листе стручњака – лекара који имају потврду о праву на испитивање здравствене способности, а у раду комисије не могу учествовати лекари који су издали то уверење.

Жалба може да се изјави у року од 15 дана од када лице прими акт о здравственој способности.

7. Провера психофизичког стања ваздухопловног особља

Члан 193.

Приликом обављања својих послова ваздухопловно особље не сме да буде под утицајем алкохола или психоактивних супстанци нити у психофизичком стању које га онемогућава да правилно обавља своје послове.

Психофизичко стање ваздухопловног особља проверава лице које овласти послодавац ваздухопловног особља, пре него што ваздухопловно особље почне да обавља послове, као и током обављања послова, на начин који не омета њихов рад.

8. Посада ваздухоплова*Састав и број чланова посаде ваздухоплова*

Члан 194.

Посаду ваздухоплова чине лица која обављају поједине стручне послове у вези с летом ваздухоплова и састоји се од летачког и помоћног летачког особља (кабинског особља).

Број чланова и састав посаде ваздухоплова утврђен је потврдом о типу ваздухоплова, приручником за управљање ваздухопловом, оперативним приручником корисника ваздухоплова и прописом Директората.

Права и обавезе посаде ваздухоплова одређени су оперативним приручником корисника ваздухоплова.

Пилот ваздухоплова

Члан 195.

Пилот ваздухоплова је члан посаде ваздухоплова који управља ваздухопловом или учествује у управљању ваздухопловом.

Пилот који је у вишечланој посади ваздухоплова овлашћен да управља ваздухопловом може одредити да ваздухопловом управља други пилот који је на то овлашћен, ако је члан посаде.

Старосна граница за обављање послова пилота у комерцијалној делатности

Члан 196.

Лице које је навршило 65 година живота не сме да буде пилот ваздухоплова који је намењен за обављање комерцијалне делатности.

Пилот који је старији од 60 година живота сме да буде пилот ваздухоплова који је намењен за обављање комерцијалне делатности ако је једини пилот старији од 60 година живота у вишечланој посади.

У вишечланој посади ваздухоплова који је намењен за обављање комерцијалне делатности може бити само један пилот који је старији од 60 година живота.

Вођа ваздухоплова

Члан 197.

Вођа ваздухоплова је пилот који, по правилу, управља ваздухопловом и одговара за лет у целини.

Одговорност вође ваздухоплова почиње кад се преузму документа о утовареном пртљагу, пошти или роби или кад се једно или више лица укрца у ваздухоплов с намером да лети, а окончава се кад се сва лица искрцају, а документа о пртљагу, пошти или роби предају службама на аеродрому одређишта.

Вођу ваздухоплова одређује корисник ваздухоплова за сваки лет или део лета.

Вођа ваздухоплова може овластити члана посаде ваздухоплова да га мења док се он не налази у ваздухоплову који је на земљи.

Вођа ваздухоплова представља корисника ваздухоплова.

Дужности вође ваздухоплова, чланова посаде и других лица

Члан 198.

Вођа ваздухоплова дужан је да пре лета провери да ли су ваздухоплов и посада спремни за лет, да ли се у ваздухоплову налазе све потребне исправе и књиге и да предузме мере које су одређене оперативним приручником корисника ваздухоплова.

Чланови посаде ваздухоплова и друга лица дужни су да се повинују наређењима вође ваздухоплова.

Ако је угрожена безбедност лета ваздухоплова, вођа ваздухоплова може ускратити укрцавање члану посаде или другом лицу, забранити утовар пртљага, поште или робе, захтевати искрцавање или истовар.

Ако је угрожена безбедност лета или обезбеђивање ваздухоплова, вођа ваздухоплова овлашћен је да предузме све мере које су потребне да би се одржала безбедност лета и обезбеђивање ваздухоплова.

Радно време чланова посаде у комерцијалним делатностима и контролора летења

Члан 199.

Радно време чланова посаде у редовном авио-превозу и другим комерцијалним делатностима, дужина времена лета, време на које се члан посаде ослобађа свих дужности и дежурстава, одморе чланова посаде у редовном авио-превозу и другим комерцијалним делатностима и плаћено одсуство летачког особља ради одржавања психофизичке кондиције ближе прописује министар надлежан за послове саобраћаја.

Прописом министра надлежног за послове саобраћаја одређује се и радно време контролора летења на оперативном радном месту и право контролора летења на плаћено одсуство ради одржавања психофизичке кондиције.

Глава девета**ЗАШТИТА ОД БУКЕ И ЕМИСИЈЕ ИЗДУВНИХ ГАСОВА****Заштита животне средине**

Члан 200.

Ваздухопловни субјекти обавезни су да предузимају мере заштите животне средине од буке ваздухоплова и осталих екстерних фактора који утичу на буку, а последица су обављања делатности и пружања услуга у ваздухопловству.

Министар надлежан за послове саобраћаја, уз сагласност министра надлежног за послове заштите животне средине прописује поступке за смањивање буке при полетању и слетању ваздухоплова, у складу са међународним стандардима.

Дужност оператера аеродрома

Члан 201.

Оператер аеродрома дужан је да обезбеди да се при коришћењу аеродрома примењују мере заштите животне средине, према

овом закону и прописима којима се уређује заштита животне средине.

Допуштени нивои буке и емисије издувних гасова на аеродромима

Члан 202.

Емитовање буке и емитовање издувних гасова на аеродромима и у њиховој околини не могу бити изнад прописаних граничних вредности.

Министар надлежан за послове саобраћаја уз сагласност министра надлежног за послове заштите животне средине прописује допуштене нивое емисије буке на аеродромима, допуштене нивое емисије издувних гасова на аеродромима, начин праћења емисије и оперативна ограничења на појединим тачкама аеродрома, као и мере за смањење емисије издувних гасова.

Корисници ваздухоплова плаћају накнаду за заштиту животне средине од буке и емисије издувних гасова ваздухоплова.

Средства остварена од накнаде из става 3. овог члана у висини од 60% приход су оператера аеродрома, а у висини од 40% приход су буџета Републике Србије и користе се наменски преко Фонда за заштиту животне средине.

Оператер аеродрома наменски користи средства од накнаде за спровођење одговарајућих мера заштите, за смањење штетних ефеката буке и емисије издувних гасова, отклањање штетних последица прописаних овим законом и прописима којима се уређује заштита животне средине.

Фонд за заштиту животне средине наменски користи средства од накнаде за израду стратешких карата буке и акционих планова заштите од буке ваздушног саобраћаја у животној средини.

Министар надлежан за послове саобраћаја, уз сагласност министра надлежног за послове заштите животне средине прописује висину накнаде за заштиту животне средине од буке и емисије издувних гасова ваздухоплова.

Мерење буке и подручје заштите од буке

Члан 203.

Оператери општег аеродрома и аеродрома који се користи за јавни авио-превоз на којима је током претходне године обављено више од 50.000 полетања и слетања ваздухоплова и оператер мешовитог аеродрома, на коме лете војни и млазни ваздухоплови дужан је да обезбеди стално мерење буке која се на аеродрому и његовој околини ствара при полетању и слетању ваздухоплова.

Резултати мерења буке користе се за израду стратешких карата буке и акционих планова за заштиту животне средине од буке и вибрација ваздушног саобраћаја у животној средини и за одређивање подручја заштите од буке у којима бука од ваздухоплова прелази допуштени ниво.

Министар надлежан за послове саобраћаја, уз сагласност министра надлежног за послове заштите животне средине прописује поступак мерења буке на аеродромима.

Глава десета

УДЕСИ И ОЗБИЉНЕ НЕЗГОДЕ ВАЗДУХОПЛОВА

Појам удеса и озбиљне незгоде

Члан 204.

Удес ваздухоплова је догађај који је повезан с коришћењем ваздухоплова и који се десио од укрцавања лица до искрцавања лица из ваздухоплова, при чему је настала било која од следећих последица:

1) смрт или тешка телесна повреда лица услед боравка у ваздухоплову, директног контакта с делом ваздухоплова, укључујући и делове који су се одвојили од ваздухоплова, или услед директне изложености издувном млазу млазног мотора, изузев када су смрт или тешка телесна повреда наступили као последица природних узрока, самоповређивања, када су их проузроковала друга лица или када су задесили „слепе путнике” који су се скривали изван делова који су на располагању путницима и посади;

2) оштећење ваздухоплова, отказ његове структуре који негативно делује на јачину структуре или карактеристике лета ваздухоплова или захтева већу поправку или замену оштећене

компоненте, изузев отказа или оштећења мотора (када је оштећење ограничено на мотор, капотаже или агрегате) или оштећења елиса, крајева крила, антена, гума, кочница, оплате, малих удубљења или пробоја у оплати ваздухоплова;

3) ваздухоплов је нестао или му није могуће прићи.

Озбиљна незгода је догађај који обухвата околности које указују да је скоро дошло до удеса, а која је имала за последицу оштећење делова ваздухоплова или погонске групе, лакшу телесну повреду лица у ваздухоплову или ван њега или мање оштећење имовине трећег лица.

Истраживање и анализа удеса и озбиљне незгоде ваздухоплова

Члан 205.

Сваки удес и озбиљна незгода ваздухоплова свестрано морају да се истраже и анализирају да би се утврдиле чињенице под којима су се десили, ако је могуће открили њихови узроци и потом предузеле мере којима се спречавају нови удеси и нове озбиљне незгоде.

Истраживање и откривање узрока удеса и озбиљних незгода ваздухоплова нема за циљ утврђивање кривичне, привреднопреступне, прекршајне, дисциплинске, грађанскоправне или неке друге одговорности за удес и озбиљну незгоду.

Комисија за истраживање узрока удеса и озбиљних незгода ваздухоплова

Члан 206.

За истраживање сваког удеса и сваке озбиљне незгоде ваздухоплова Директорат образује Комисију за истраживање узрока удеса и озбиљних незгода ваздухоплова (у даљем тексту: Комисија).

Техничку подршку Комисији пружа надлежна служба Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије.

Самосталност и независност Комисије

Члан 207.

Комисија је самостална у раду и функционално независна од било кога чији интереси могу бити супротни задацима и овлашћењима Комисије.

Нико не сме да ограничи садржину и обим истраживања, да утиче на садржину или обим претходног, привременог или завршног извештаја о истраживању удеса или озбиљне незгоде ваздухоплова или на садржину и обим безбедносних препорука Комисије.

Председник и чланови Комисије

Члан 208.

Председник и чланови Комисије именују се са листе стручњака коју, за сваку календарску годину, сачињава директор Директората из реда пилота, ваздухопловних инжењера, контролора летења, метеоролога, лекара, правника и других лица из ваздухопловства, водећи рачуна о њиховим стручним, моралним и психолошким способностима за истраживање удеса и озбиљних незгода и о њиховом искуству у истраживању удеса и озбиљних незгода.

Број чланова и састав Комисије зависе од тежине, врсте и обима удеса или озбиљне незгоде ваздухоплова.

Одговорност председника Комисије

Члан 209.

Председник Комисије одговоран је за организацију и спровођење истраживања удеса и озбиљних незгода ваздухоплова и за надзор над њима.

Удес и озбиљна незгода страног ваздухоплова

Члан 210.

Ако страни ваздухоплов претрпи удес или озбиљну незгоду у Републици Србији, председник Комисије о томе обавештава надлежни орган државе у којој је ваздухоплов регистрован, државе корисника ваздухоплова, државе произвођача ваздухоплова, државе пројектовања ваздухоплова и надлежне органе држава чији су се држављани налазили у ваздухоплову.

Овлашћени представници надлежних органа држава који се обавештавају о удесу или озбиљној незгоди могу да учествују у раду Комисије.

Однос са истражним органима

Члан 211.

Истражни органи не смеју да ометају Комисију да истражује удес и озбиљну незгоду.

Комисија је дужна да истражном органу, на његов захтев, пружи сву потребну техничку помоћ.

Овлашћења у истраживању удеса и озбиљне незгоде

Члан 212.

Док истражују удес и озбиљну незгоду, председник и чланови Комисије овлашћени су да:

1) слободно приступе месту удеса и озбиљне незгоде и ваздухоплову, његовој садржини или олупини;

2) без одлагања обезбеде доказни материјал и контролисано уклоне остатке или делове ваздухоплова, ради обављања потребних испитивања и анализа;

3) непосредно приступе уређајима за снимање лета и да користе њихову садржину, као и садржину других снимљених материјала;

4) обаве непосредан увид у резултате прегледа тела жртва или резултате испитивања узорака узетих с тела жртва;

5) обаве непосредан увид у резултате лекарског прегледа лица која су учествовала у операцијама ваздухоплова или у резултате испитивања узорака узетих од њих;

6) узму изјаве од сведока удеса или озбиљне незгоде;

7) слободно приступе релевантним документима и информацијама које поседују власник, корисник, произвођач ваздухоплова и Директорат.

Обезбеђивање места удеса или озбиљне незгоде

Члан 213.

Ваздухоплов који је претрпео удес или озбиљну незгоду или његови делови не смеју да се уклоне с места удеса пре но што се обезбеди очување трагова удеса или озбиљне незгоде и прибави сагласност председника Комисије и, ако постоји основана сумња да је учињено кривично дело – истражног органа.

Померање ваздухоплова који је претрпео удес или озбиљну незгоду дозвољено је само ако је то неопходно ради спасавања лица, пртљага и робе, отклањања опасности од пожара или других опасности или ако ваздухоплов омета безбедно одвијање ваздушног саобраћаја.

Корисник ваздухоплова дужан је да по окончању истраживања удеса или озбиљне незгоде уклони оштећени или уништени ваздухоплов и његове делове.

Завршни извештај о удесу или озбиљној незгоди

Члан 214.

Комисија је дужна да истражи удес или озбиљну незгоду, да се постара да открије узрок удеса или озбиљне незгоде, да открије њихове последице и да утврди све чињенице које су у вези с удесом или озбиљном незгодом.

Комисија је дужна да о резултатима свог истраживања сачини завршни извештај, да га достави Влади и да, ако је потребно, у извештају предложи мере којима се спречавају нови удеси или озбиљне незгоде и да о мерама обавести Директорат.

Комисија је дужна да о предложеним мерама обавести лица, организације и органе који су обухваћени мерама, а они су дужни да предложене мере размотре и да о томе шта су предузели обавесте Комисију и Директорат.

Завршни извештај Комисије мора бити доступан јавности, али не и идентитет лица која су учествовала у удесу или озбиљној незгоди.

Мешовита цивилно-војна комисија

Члан 215.

Ако су у удесу или озбиљној незгоди учествовали цивилни и домаћи или страни војни ваздухоплов, удес или озбиљну незгоду истражује мешовита цивилно-војна комисија.

Половину чланова у мешовитој цивилно-војној комисији именује министар надлежан за послове саобраћаја, а другу половину чланова именује министар надлежан за послове одбране.

Мешовитој цивилно-војној комисији председава председник Комисије.

Посебна комисија

Члан 216.

Удес или озбиљну незгоду у којој су учествовали домаћи или страни војни ваздухоплови истражује посебна комисија.

Председника и чланове посебне комисије именује министар надлежан за послове одбране.

Подзаконски прописи

Члан 217.

Услове под којима се именује Комисија, начин њеног рада и начин истраживања удеса и озбиљних незгода ближе се уређују прописом Владе, на предлог министра надлежног за послове саобраћаја.

Услове под којима се именује мешовита цивилно-војна комисија, начин њеног рада и начин истраживања удеса и озбиљних незгода ближе се уређују прописом Владе, на предлог министра надлежног за послове саобраћаја уз сагласност министра за послове одбране.

Именовање посебне комисије и начин њеног рада ближе се уређују прописом министра надлежног за послове одбране.

Глава једанаеста

ОЛАКШИЦЕ

Национални програм за олакшице у ваздушном саобраћају

Члан 218.

Национални програм за олакшице у ваздушном саобраћају чини скуп мера, активности и технолошких поступака којима се олакшава обављање међународног јавног авио-превоза и убрзавају проток путника, пртљага, поште и робе.

Националним програмом за олакшице у ваздушном саобраћају утврђују се државни органи, организације, правна лица, оператери аеродрома, авио-превозиоци и други субјекти који спроводе програм и одређују њихове обавезе и одговорности у спровођењу програма.

Национални програм за олакшице у ваздушном саобраћају доноси Влада, на предлог министра надлежног за послове саобраћаја.

Национални комитет за олакшице у ваздушном саобраћају

Члан 219.

Ради координације спровођења Националног програма за олакшице у ваздушном саобраћају и давања препорука за унапређење мера предвиђених програмом, Влада оснива Национални комитет за олакшице у ваздушном саобраћају, као повремено радно тело Владе.

За чланове Националног комитета за олакшице у ваздушном саобраћају Влада именује представнике министарстава надлежних за послове саобраћаја, спољних послова, унутрашњих послова, финансија, царине, пољопривреде, туризма, здравља и заштите животне средине, представнике Директората и представнике оператора аеродрома и авио-превозилаца.

Рад Националног комитета за олакшице у ваздушном саобраћају ближе се уређује прописом Владе, на предлог министра надлежног за послове саобраћаја.

Глава дванаеста

ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ У ВАЗДУХОПЛОВСТВУ

Појам обезбеђивања у ваздухопловству и радње незаконитог ометања

Члан 220.

Обезбеђивање у ваздухопловству је скуп мера и људских и материјалних потенцијала којима се ваздухопловство обезбеђује од радњи незаконитог ометања.

Као радње незаконитог ометања нарочито се сматрају: насиље против лица у ваздухоплову у лету, ако оно може да угрози безбедност ваздухоплова; уништење ваздухоплова који се користи у ваздушном саобраћају или такво наношење штете ваздухоплову које би могло да ваздухоплов учини неспособним за лет или да угрози безбедност лета; постављање направе или материје на ваздухоплов у употреби, којима ваздухоплов може бити уништен или којима би могла да се проузрокује штета која би ваздухоплов учинила неспособним за лет или угрозила безбедност лета; уништење или оштећење техничких система ваздушног саобраћаја или ометање њиховог рада, ако то може да угрози безбедност ваздухоплова у лету; давање лажних обавештења којима се угрожава безбедност ваздухоплова у лету; незаконита и намерна употреба било које направе, материје или оружја за извршење дела насиља против лица на аеродрому које има или може да има за последицу тешку телесну повреду или смрт лица или које за последицу може да има уништење или тешко оштећење објеката, опреме или средстава на аеродрому или ваздухоплова ван употребе који се на њему налази, ако се тиме угрожава или може да се угрози безбедност на аеродрому.

Национални програм за обезбеђивање у ваздухопловству

Члан 221.

У циљу примене стандарда у области обезбеђивања у ваздухопловству, Влада, на предлог министра надлежног за послове саобраћаја, доноси Национални програм за обезбеђивање у ваздухопловству.

Националним програмом за обезбеђивање у ваздухопловству одређују се мере и поступци којима се омогућава обезбеђивање у ваздухопловству, нарочито спречавање различитих облика радњи незаконитог ометања, обавезе државних органа и других субјеката које се односе на спровођење мера обезбеђивања, деловање у ванредним ситуацијама, одређивање обезбеђивано-рестриктивних зона на аеродромима и услови за улазак у њих и кретање у њима, контрола начина на који се предузимају мере обезбеђивања, контрола ефикасности мера обезбеђивања, обука за спровођење обезбеђивања и услови које морају да испуне сва лица која обављају преглед обезбеђивања. На основу Националног програма за обезбеђивање у ваздухопловству Директорат доноси Програм за контролу квалитета мера обезбеђивања у ваздухопловству и Програм обуке у области обезбеђивања у ваздухопловству.

Национални програм за обезбеђивање у ваздухопловству, Програм за контролу квалитета мера обезбеђивања у ваздухопловству и Програм обуке у области обезбеђивања у ваздухопловству спроводи Директорат.

Национални комитет за обезбеђивање у ваздухопловству

Члан 222.

Ради усклађивања деловања органа и организација које спроводе мере обезбеђивања у ваздухопловству и давања препорука како да се оне побољшавају, Влада образује Национални комитет за обезбеђивање у ваздухопловству, као повремено радно тело Владе.

Састав и начин рада Националног комитета за обезбеђивање у ваздухопловству прописује Влада, на предлог министра надлежног за послове саобраћаја.

Аеродромски комитет за обезбеђивање у ваздухопловству

Члан 223.

Оператер аеродрома који се користи за јавни авио-превоз и оператер општег аеродрома дужан је да на аеродрому образује Аеродромски комитет за обезбеђивање у ваздухопловству, да би спроводио и координирао мере обезбеђивања на које је овлашћен Националним програмом за обезбеђивање у ваздухопловству и програмом за обезбеђивање у ваздухопловству који сачини оператер аеродрома.

За чланове Аеродромског комитета за обезбеђивање у ваздухопловству именују се представници свих субјеката који су укључени у спровођење мера обезбеђивања на аеродрому.

Програми за обезбеђивање у ваздухопловству

Члан 224.

Оператер аеродрома, пружаоци услуга земаљског опслуживања, домаћи и страни авио-превозилац, пружаоци услуга у

ваздушној пловидби, као и други субјекти одређени Националним програмом за обезбеђивање у ваздухопловству, дужни су, у складу са тим програмом, да сачине и примењују сопствене програме за обезбеђивање у ваздухопловству.

Програм за обезбеђивање у ваздухопловству примењује се кад га одобри Директорат.

За поступање по захтеву за издавање одобрења на програм за обезбеђивање у ваздухопловству и за његове измене или допуне плаћа се накнада Директорату.

Обезбеђивано-рестриктивна зона аеродрома

Члан 225.

Оператер аеродрома који се користи за јавни авио-превоз и оператер општег аеродрома дужни су да одреде обезбеђивано-рестриктивну зону, службене пролазе и пролазе за путнике и да за то прибаве претходну сагласност Директората.

Обезбеђивано-рестриктивна зона аеродрома је контролисана зона аеродрома у коју је, ради обезбеђивања у ваздухопловству, ограничен приступ лица, возила и опреме.

Преглед обезбеђивања

Члан 226.

На аеродромима који се користе за јавни авио-превоз и на општим аеродромима обавезно се обавља преглед обезбеђивања путника, ручног пртљага, предатог пртљага, робе и поште и контролише приступ лица и возила у обезбеђивано-рестриктивну зону (у даљем тексту: преглед обезбеђивања).

Преглед обезбеђивања обавља оператер аеродрома или правно лице које са оператером аеродрома закључи уговор о обављању прегледа обезбеђивања, уз непосредан надзор министарства надлежног за унутрашње послове.

За обављање прегледа обезбеђивања потребна је дозвола коју издаје Директорат, на одређено време.

Подзаконски пропис

Члан 227.

Мере обезбеђивања у ваздухопловству, начин на који се обавља преглед обезбеђивања, услове под којима се издаје, мења, супендује или ставља ван снаге дозвола за обављање прегледа обезбеђивања, време на које се дозвола издаје и образац дозволе ближе се одређују прописом Директората.

За поступање по захтеву за издавање, продужење важења или измену дозволе за обављање прегледа обезбеђивања плаћа се накнада Директорату.

Обавезе оператера аеродрома који се користи за јавни авио-превоз и оператера општег аеродрома

Члан 228.

Оператер аеродрома који се користи за јавни авио-превоз и оператер општег аеродрома дужни су да обезбеде простор за преглед ваздухоплова који је предмет незаконитог ометања; услове за контролу и спречавање неовлашћеног приступа у обезбеђивано-рестриктивну зону аеродрома; одговарајуће просторије за спровођење прегледа обезбеђивања и техничку опрему за обављање прегледа обезбеђивања.

Преглед обезбеђивања објеката, инсталација, уређаја и опреме на аеродрому обавља аеродромски оператер, а преглед обезбеђивања ваздухоплова – министарство надлежно за унутрашње послове.

Накнада за обезбеђивање

Члан 229.

Трошкови остваривања материјално техничких услова за спровођење прегледа обезбеђивања и трошкови спровођења прегледа обезбеђивања надокнађују се из накнаде за обезбеђивање коју путници у ваздушном саобраћају у одласку плаћају оператеру аеродрома.

Висину накнаде за обезбеђивање одређује оператер аеродрома, уз претходну сагласност министарства надлежног за послове саобраћаја.

Уношење оружја и забрањених предмета

Члан 230.

У путничку кабину ваздухоплова и у обезбеђивано-рестриктивну зону не смеју да се уносе хладно или ватрено оружје, муниција, експлозивне, запалјиве или опасне материје, као и средства и предмети који се налазе на листи забрањених предмета коју прописује Директорат.

Ношење и коришћење оружја и муниције дозвољено је само изузетно, под условима које прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Лице које поседује хладно или ватрено оружје или муницију дужно је да их пријави при регистрацији за лет и преда овлашћеном припаднику министарства надлежног за унутрашње послове на аеродрому, с тим што му се хладно или ватрено оружје и муниција враћају по искрцавању.

Начин предаје и начин враћања хладног или ватреног оружја и муниције прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Начин поступања са експлозивним, запалјивим или опасним материјама, као и средствима и предметима који се налазе на листи забрањених предмета прописује Директорат.

Забрана уласка у обезбеђивано-рестриктивну зону. Знак идентификације

Члан 231.

Лицу које одбије преглед обезбеђивања не дозвољава се улазак у обезбеђивано-рестриктивну зону.

Лица и моторна возила морају, за улазак у обезбеђивано-рестриктивну зону и кретање у њој ради обављања послова, да имају одговарајући знак идентификације који је одређен Националним програмом за обезбеђивање у ваздухопловству.

Глава тринаеста

ОРГАН И ОРГАНИЗАЦИЈА НАДЛЕЖНИ ЗА ВАЗДУШНИ САОБРАЋАЈ

I. МИНИСТАРСТВО НАДЛЕЖНО ЗА ПОСЛОВЕ САОБРАЋАЈА

Члан 232.

Министарство надлежно за послове саобраћаја обавља послове државне управе који се односе на обликовање и вођење политике Владе у области ваздушног саобраћаја, стратегију развоја ваздушног саобраћаја, уређење система ваздушног саобраћаја, инспекцијски надзор у ваздухопловству, надзор над радом Директората у вршењу поверених јавних овлашћења и друге послове који су одређени овим и другим законом.

II. ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Оснивање и правни положај

Члан 233.

Овим законом оснива се Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије, као јавна агенција над којом оснивачка права врши Влада у име Републике Србије и која, као јавно овлашћење, обавља послове државне управе који су јој овим законом поверени.

Директорат има својство правног лица са правима, обавезама и одговорностима утврђеним овим законом и другим прописима.

Директорат за своје обавезе одговара својом имовином.

Седиште Директората је у Београду.

Послови Директората

Члан 234.

Директорат доноси прописе и првостепене управне акте кад је на то овлашћен овим законом или другим прописом, издаје јавне исправе и води евиденције за које је овлашћен овим законом или другим прописом, обавља одит (проверу) над ваздухопловним субјектима, учествује у раду међународних ваздухопловних организација и институција и њихових радних тела, сарађује с надлежним органима других држава и обавља друге послове одређене овим законом или другим прописом.

Директорату се поверавају послови државне управе за које је овлашћен овим законом, а који се односе на доношење прописа и првостепених управних аката, издавање јавних исправа и вођење евиденција.

Директорат је национално надзорно тело Републике Србије у ваздушној пловидби, према прописима Европске уније, и као такав издаје сертификат о оспособљености за пружање услуга у ваздушној пловидби и проверава да ли пружаоци услуга у ваздушној пловидби и даље испуњавају услове за пружање услуга.

Прописи Директората

Члан 235.

Прописи које доноси Директорат морају по природи и називу да одговарају прописима органа државне управе.

Прописи Директората објављују се у „Службеном гласнику Републике Србије”, без плаћања накнаде за објављивање.

Пропис Директората изузетно може да упути на међународне акте и прописе, међународне стандарде и препоручену праксу која се у том случају непосредно примењују. У том случају пропис Директората обавезно садржи информацију на који начин су међународни акти и прописи, међународни стандарди и препоручена пракса на које он упућује доступни (путем Интернета или на други погодан начин).

Против првостепених управних аката које Директорат донесе у управном поступку може се изјавити жалба министру надлежном за послове саобраћаја.

Органи Директората

Члан 236.

Органи Директората су управни одбор и директор.

Делокруг управног одбора

Члан 237.

Управни одбор:

- 1) усваја годишњи програм рада Директората;
- 2) усваја финансијски план и извештаје које Директорат подноси Влади;
- 3) доноси прописе;
- 4) доноси опште акте за које није надлежан директор;
- 5) усмерава рад директора и издаје му упутства за рад;
- 6) надзире пословање Директората;
- 7) врши друге послове одређене законом којим се уређују јавне агенције.

Састав управног одбора

Члан 238.

Управни одбор има пет чланова и чине га министар надлежан за послове саобраћаја, министар надлежан за унутрашње послове, министар надлежан за послове одбране, министар надлежан за послове финансија и министар надлежан за послове заштите животне средине.

Министар надлежан за послове саобраћаја је председник управног одбора.

Чланови управног одбора имају право на накнаду за свој рад чији нето износ не може бити виши од једноструке укупне просечне зараде по запосленом без пореза и доприноса, која је исплаћена у Републици Србији у октобру месецу у години која претходи години у којој се врши исплата накнаде, према податку републичког органа надлежног за послове статистике.

Директор

Члан 239.

Директор заступа и представља Директорат, руководи радом и пословањем Директората, доноси појединачне правне акте Директората, доноси правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Директорату, одлучује о правима, обавезама и одговорностима запослених у Директорату, издаје директиве којима одређује начин рада, поступања и понашања запослених у Директорату, припрема и спроводи одлуке управног одбора и обавља друге послове одређене законом којим се уређују јавне агенције и другим прописима и општим актима.

Заменик директора**Члан 240.**

Директор има заменика који га замењује док је одсутан или спречен да обавља дужност, који се именује по истом поступку као и директор.

Финансирање Директората**Члан 241.**

Директорат обезбеђује средства за обављање послова из свог делокруга из:

1) накнада за које је овим законом прописано да се плаћају Директорату;

2) дела накнада које се плаћају у складу са Мултилатералним споразумом о рутним накнадама или другим потврђеним међународним уговорима и дела терминалних накнада, утврђених годишњом трошковном базом на име извршавања регулаторних и надзорних послова;

3) накнаде коју, за унапређење ваздушног саобраћаја, плаћају сви путници у јавном авио-превозу у одласку, посредством оператора аеродрома;

4) накнаде коју, за унапређење ваздушног саобраћаја, плаћају корисници ваздухоплова по тони превезене поште и робе у авио-превозу у одласку, посредством оператора аеродрома;

5) осталих извора, у складу са законом.

Пропис Директората о висини накнада за које је овим законом одређено да се плаћају Директорату, висини накнаде коју плаћају сви путници у јавном авио-превозу у одласку и висини накнаде коју плаћају корисници ваздухоплова по тони превезене поште и робе у авио-превозу у одласку ступа на снагу по прибављеној сагласности Владе.

Примена осталих прописа на Директорат**Члан 242.**

На све што овим законом није уређено, у погледу положаја Директората примењује се закон којим се уређују јавне агенције.

На права, обавезе и одговорности директора Директората, заменика директора и запослених у Директорату примењују се општи прописи о раду.

Глава четрнаеста**ОДИТ (ПРОВЕРА) И ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР****I. НАДЛЕЖНОСТ И ПРИМЕНА ПРОПИСА****Члан 243.**

Одит (проверу) обавља Директорат, а инспекцијски надзор министарство надлежно за послове саобраћаја.

На све што овим законом није уређено, у погледу одита (провере) и инспекцијског надзора примењује се закон којим се уређује општи управни поступак, а на инспекцијски надзор – и закон којим се уређује инспекцијски надзор.

II. ОДИТ (ПРОВЕРА)**Објект одита (провере), појам и врсте одита (провере)****Члан 244.**

Одиту (у даљем тексту: провера) подлежу привредно друштво, друго правно лице и предузетник који обављају делатности или пружају услуге у ваздухопловству (у даљем тексту: објект провере).

Провером се утврђује да ли објект провере испуњава услове за обављање делатности или пружање услуга у ваздухопловству.

Основном провером испитује се да ли објект провере испуњава услове за стицање дозволе или другог појединачног правног акта.

Периодична провера обавља се док дозвола или други појединачни правни акт важи.

За спровођење провере на захтев објекта провере, плаћа се накнада Директорату.

Провера се обавља као поверени посао државне управе.

Програм периодичне провере**Члан 245.**

Директорат саставља програм периодичне провере за сваку годину и о времену провере обавештава одговорно лице у објекту провере.

Директорат обавештава одговорно лице у објекту провере и о предмету, плану и начину провере.

Проверивачи**Члан 246.**

Проверу спроводе овлашћена лица Директората (проверивачи).

Проверивач има право и дужност да провери објекте, опрему, уређаје, пројекте, документацију и јавне исправе објекта провере; да начини увид у процес рада и квалитет услуга које пружа објект провере и да узме све изјаве које су потребне да би утврдио чињенично стање.

Доку обавља проверу, проверивач је дужан да носи службену легитимацију којом доказује своје својство.

Извештај проверивача, корективне мере и поступање директора Директората**Члан 247.**

Проверивачи израђују писмени извештај о провери који садржи чињенично стање и утврђене, описане и документоване неправилности.

Писмени извештај се доставља Директорату и објекту провере.

Зависно од садржине извештаја, Директорат може наложити објекту провере да предложи корективне мере за отклањање неправилности и рокове за њихово предузимање.

Директорат је дужан да процени корективне мере које је предложи објект провере и да их прихвати ако су погодне за отклањање неправилности, а објект провере дужан је да примени корективне мере које је прихватио Директорат.

Рок у коме објект провере предузима корективне мере одређују споразумно Директорат и објект провере.

По окончању рада проверивача, коначну одлуку о исходу провере доноси директор Директората.

Поверавање појединих послова унутар провере. Признавање страног документа**Члан 248.**

Директорат може да физичком или правном лицу повери поједине послове унутар провере, под условом да оно има дозволу за спровођење појединих послова унутар провере.

Дозволу за спровођење појединих послова унутар провере издаје Директорат, на одређено време.

Директорат може да призна документ о праву на спровођење провере који је издала страна држава или међународна организација, ако услови под којима је он издат нису блажи од услова који су прописани за спровођење провере у Републици Србији.

За поступање по захтеву за издавање, продужење важења или измену дозволе за спровођење појединих послова унутар провере и за поступање по захтеву за признавање страног документа о праву на спровођење провере плаћа се накнада Директорату.

Подзаконски пропис**Члан 249.**

Ближи начин спровођења провере, ближе услове за стицање својства проверивача, ближи начин остваривања права и обавезе проверивача и образац њихове службене легитимације, ближи начин остваривања права и обавезе објекта провере и садржина извештаја о провери ближе се одређују прописом Директората.

Директорат прописује и послове унутар провере који могу да се повере физичким или правним лицима, ближе услове које физичка или правна лица морају да испуне да би им се издала дозвола, време на које се дозвола издаје, ближе услове под којима се мења, суспендује или ставља ван снаге дозвола и образац дозволе.

III. ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР

1. Појам инспекцијског надзора. Ваздухопловни инспектор

Члан 250.

Инспекцијски надзор над спровођењем овог закона, подзаконских аката донетих на основу овог закона, међународних аката и прихваћених домаћих и међународних стандарда и препоручене праксе, врши министарство надлежно за послове саобраћаја, преко ваздухопловног инспектора.

Инспекцијски надзор се врши над пружаоцем услуга у ваздушној пловидби, авио-превозиоцем, власником или корисником ваздухоплова, оператером аеродрома, летишта или терена, инвеститором аеродрома, ваздухопловно-техничком организацијом, ваздухопловним особљем, као и над другим привредним друштвима, другим правним лицима, предузетницима и физичким лицима која обављају делатности, послове или пружају услуге у ваздухопловству (у даљем тексту: објекат инспекцијског надзора).

Док обавља инспекцијски надзор ваздухопловни инспектор је дужан да носи службено одело и службену легитимацију.

Изглед и коришћење службеног одела и образац службене легитимације ваздухопловног инспектора прописује министар надлежан за послове саобраћаја.

Ваздухопловни инспектор не може да израђује или учествује у изради планске или техничке документације и техничкој контроли техничке документације предмета инспекцијског надзора и да врши стручни надзор над производњом, изградњом, односно извођењем радова на предмету инспекцијског надзора.

2. Права и дужности ваздухопловног инспектора

Члан 251.

Ваздухопловни инспектор води поступак, доноси решења и предузима мере у оквиру права и дужности одређених овим законом.

Ваздухопловни инспектор има право и дужност да у вршењу инспекцијског надзора:

- 1) прегледа опште и појединачне акте, евиденције и другу документацију објекта инспекцијског надзора;
- 2) прегледа:
  - (1) аеродроме, летишта и терене,
  - (2) ваздухоплове и ваздухопловне производе,
  - (3) комуникационе, навигационе и надзорне системе, уређаје, опрему и објекте,
  - (4) пословне просторије, постројења, инсталације, средства рада и производе,
  - (5) друге објекте, уређаје и предмете објекта инспекцијског надзора;
- 3) саслуша и узима изјаве од одговорних лица објекта инспекцијског надзора и других лица;
- 4) захтева извештаје и податке о раду објекта инспекцијског надзора;
- 5) обави непосредни увид у рад особља објекта инспекцијског надзора;
- 6) предузима друге мере и радње за које је овлашћен.

Ваздухопловни инспектор је дужан да о свом присуству обавести одговорно лице у објекту инспекцијског надзора.

Одговорно лице у објекту инспекцијског надзора дужно је да поступи по налогу ваздухопловног инспектора.

3. Овлашћења ваздухопловног инспектора

Овлашћење да се наложи отклањање неправилности

Члан 252.

Ваздухопловни инспектор овлашћен је да, ако уочи неправилности у раду објекта инспекцијског надзора, донесе решење којим објекту инспекцијског надзора налаже да отклони неправилности и да одреди рок у коме је објекат инспекцијског надзора дужан да отклони неправилности.

Објекат инспекцијског надзора је дужан да изврши решење ваздухопловног инспектора.

Одговорно лице у објекту инспекцијског надзора дужно је да, у року од 48 сати од часа када је протекао рок који је одређен за отклањање неправилности, писмено обавести ваздухопловног инспектора да ли су неправилности отклоњене.

Овлашћење на привремену забрану и ограничење

Члан 253.

Зависно од исхода инспекцијског надзора и тежине непосредног угрожавања безбедности и обезбеђивања у ваздухопловству, ваздухопловни инспектор овлашћен је да одмах донесе решење којим:

1) привредном друштву, другом правном лицу или предузетнику привремено забрањује обављање делатности или пружање услуга;

2) привредном друштву, другом правном лицу, предузетнику или физичком лицу забрањује радње које могу да буду опасне по безбедност и обезбеђивање у ваздухопловству, живот и здравље људи, животну средину и имовину;

3) привредном друштву, другом правном лицу или предузетнику привремено ограничава или привремено забрањује коришћење ваздухоплова, аеродрома, објеката, просторија, средстава за рад, опреме, система или уређаја који не испуњавају услове који су прописани за њихово коришћење.

Ваздухопловни инспектор овлашћен је да привремено забрани рад лицу које спада у ваздухопловно особље чији послови непосредно утичу на безбедност ваздушног саобраћаја, под условима који су одређени у члану 184. овог закона.

Овлашћење на подношење предлога директору Директората

Члан 254.

Ваздухопловни инспектор може уз писмено образложење да предложи директору Директората:

1) измену, суспензију или стављање ван снаге дозволе или другог појединачног правног акта којим се утврђује да привредно друштво, друго правно лице или предузетник испуњава услове за обављање делатности или пружање услуга у ваздухопловству;

2) измену, суспензију или стављање ван снаге потврде о обучености лица које спада у ваздухопловно особље чији послови посредно утичу на безбедност ваздушног саобраћаја;

3) ванредну проверу стручне обучености или здравствене способности лица које спада у ваздухопловно особље чији послови посредно утичу на безбедност ваздушног саобраћаја.

4. Записник о инспекцијском надзору

Члан 255.

Ваздухопловни инспектор дужан је да одмах по окончању надзора и на лицу места састави записник о инспекцијском надзору, који садржи и мере које су наложене објекту инспекцијског надзора.

Изузетно, ваздухопловни инспектор који писменим решењем забрани рад лицу које спада у ваздухопловно особље чији послови непосредно утичу на безбедност ваздушног саобраћаја дужан је да састави записник о инспекцијском надзору у року од 24 сата по окончању надзора из члана 184. овог закона.

Записник се доставља објекту инспекцијског надзора.

5. Остале одредбе о инспекцијском надзору

Дужност авио-превозиоца да обезбеди место за ваздухопловног инспектора

Члан 256.

Авио-превозиоц дужан је да, по најави, обезбеди место у ваздухоплову за ваздухопловног инспектора који надзире рад посаде ваздухоплова или проверава исправност ваздухоплова у лету.

Право на управни спор против решења ваздухопловног инспектора

Члан 257.

На решење ваздухопловног инспектора жалба није дозвољена. Против решења ваздухопловног инспектора може да се покрене управни спор.

Изузетно, министар надлежан за послове саобраћаја може, на предлог тужиоца у управном спору, да одложи извршење решења, ако се тиме не угрожава безбедност или обезбеђивање у ваздухопловству.

Глава петнаеста**КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ****Прекршаји****Члан 258.**

Новчаном казном од 300.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако:

1) лансира ракете и друге летеће објекте на такав начин да угрози безбедност ваздушног саобраћаја супротно члану 10. став 1 овог закона;

2) лансира ракете и друге летеће објекте без претходно прибављене сагласности пружаоца услуга у ваздушној пловидби (члан 10. став 2);

3) допусти искакање падобранаца супротно члану 11. овог закона;

4) не успостави систем управљања безбедношћу или не прибави сагласност Директората на њега и на његове измене и допуне (члан 16. став 2);

5) не пријави Директорату сваки догађај, у складу с приручником о управљању безбедношћу (члан 17. став 1);

6) о намери да уведе промену у функционални систем не обавести Директорат или му не достави безбедносну аргументацију или не прибави његово одобрење за планирану промену (члан 18. став 1);

7) стално систематски не уочава опасност, не процењује и не умањује ризик у обављању своје делатности (члан 19. став 1);

8) системе, уређаје, опрему и објекте не користи према техничкој документацији, упутству за коришћење и програму одржавања или ако техничку документацију, упутство за коришћење и програм одржавања, не чува и не ажурира (члан 53. став 2);

9) не планира или не пројектује или не набави или не користи комуникационе, навигационе и надзорне системе, уређаје, опрему и објекте чије карактеристике и начин коришћења и одржавања испуњавају међународне стандарде, обавезе предвиђене потврђеним међународним уговором и услове које пропише Влада (члан 54. став 1);

10) комуникационе, навигационе и надзорне системе, уређаје и опрему редовно не проверава и не калибрише из ваздуха (члан 54. став 2);

11) не учини доступним осмотрене метеоролошке податке или их не стави на располагање корисницима услуга (члан 57. став 1);

12) у Интегрисаном ваздухопловном информативном пакету не објави одредбе закона и других прописа којима се уређује домаћи и међународни ваздушни саобраћај или податке које се односе на безбедност, редовност и ефикасност ваздухопловства или одступања од стандарда које је прописала Међународна организација цивилног ваздухопловства или друге податке који су значајни за летење ваздухоплова (члан 60. став 1);

13) не доставља информације од значаја за ваздухопловство пружаоцу услуга ваздухопловног информисања, ради објављивања у Интегрисаном ваздухопловном информативном пакету (члан 60. став 2);

14) пружа услуге у ваздушној пловидби, а нема сертификат за пружање услуга или га Влада није именovala за пружање тих услуга (члан 64. став 1);

15) не снима електронски или на други начин не чува све податке о пруженим услугама (члан 71. став 1);

16) услуге из ваздуха пружа без потврде о оспособљености за пружање услуга из ваздуха (члан 95. став 2);

17) организује ваздухопловну манифестацију без одобрења Директората (члан 98. став 1);

18) у својству оператора аеродрома дозволи коришћење аеродрома без претходно прибављене дозволе или без претходног уписа у Регистар аеродрома Републике Србије или ако у тренутку коришћења аеродром не испуњава све услове за безбедно одвијање ваздушног саобраћаја (члан 102. став 1);

19) у својству оператора летишта или терена дозволи коришћење летишта или терена без претходно прибављене дозволе или без претходног уписа летишта у регистар летишта, а терена у регистар терена, или ако у тренутку коришћења летиште или терен не испуњавају све услове потребне за безбедно одвијање ваздушног саобраћаја (члан 102. став 2);

20) не ограничи или трајно или привремено не прекине коришћење аеродрома ако аеродром престане да испуњава неки услов који је потребан за безбедно одвијање ваздушног саобраћаја (члан 103. став 2);

21) не поднесе захтев за измену дозволе за коришћење аеродрома ако се промене намена или класа или категорија или техничка својстава аеродрома или други услови под којим се аеродром користи а које пропише Директорат (члан 108);

22) при изради планске и техничке документације за изградњу аеродрома не обезбеди да се поштују прописи о изградњи објеката, као и посебни услови које пропише Директорат (члан 110);

23) не достави Директорату планску или техничку документацију за изградњу аеродрома, ради прибављања потврде о томе да се њима омогућава одржавање прихватљивог нивоа безбедности ваздушног саобраћаја (члан 111. став 1);

24) не уклони или не сруши препреке које угрожавају безбедност ваздушног саобраћаја или препреке које могу да угрозе безбедност ваздушног саобраћаја не обележи за уочавање дању, ноћу и у условима смањене видљивости (члан 114. став 1);

25) постави објекте, инсталације и уређаје који се налазе на подручју или изван подручја аеродрома, а који као препрека могу да утичу на безбедност ваздушног саобраћаја, без претходно прибављене потврде Директората да се њима не утиче на одржавање прихватљивог нивоа безбедности ваздушног саобраћаја (члан 113. став 1);

26) постави објекте, инсталације и уређаје који се налазе на подручју или изван подручја аеродрома, а који услед емисије или рефлексије радио-зрачења могу да утичу на безбедност ваздушног саобраћаја, без претходно прибављене потврде Директората да се њима не утиче на одржавање прихватљивог нивоа безбедности ваздушног саобраћаја (члан 115. став 1);

27) користи или обрађује земљиште, ствара депоније смећа, гаји житарице или предузима остале активности у близини маневарских површина, платформи и објеката на подручју аеродрома, на начин који угрожава полетање, слетање, кретање и боравак ваздухоплова на аеродрому (члан 116. став 1);

28) не обезбеди осматрање кретања птица на подручју аеродрома и њихово растеривање (члан 116. став 2);

29) не одреди услове за коришћење аеродрома или не предузме све потребне мере, а у складу са чланом 117. овог закона;

30) не обезбеди преглед маневарских површина, платформи, инсталација, уређаја и опреме на аеродрому у складу са чланом 118. став 1. овог закона;

31) не обележава и редовно не одржава маневарске површине и платформе или о њиховом стању не обавештава надлежну јединицу контроле летења (члан 118. став 2);

32) у својству оператора аеродрома који се користи за јавни авио-превоз не обезбеди коришћење тог аеродрома у току времена отворености (члан 125. став 1);

33) не обезбеди спасилачко-ватрогасну службу и службу хитне медицинске помоћи (аеродромске службе) или ватрогасно обезбеђење и медицинско обезбеђење, према пропису Директората (члан 126. став 1);

34) не обезбеди службу која контролише исправност површина за кретање ваздухоплова, као и обављање прегледа обезбеђивања на аеродромима који се користе за јавни авио-превоз и на општим аеродромима (члан 126. став 2);

35) не пружа путницима са инвалидитетом и са смањеном покретљивошћу услуге укрцавања и искрцавања путника на начин који тим лицима омогућава да се под једнаким условима и без дискриминације превозе у ваздушном саобраћају (члан 127. став 3);

36) пружа услуге земаљског опслуживања без претходно прибављене дозволе за пружање тих услуга (члан 128. став 1);

37) не образује Савет авио-превозилаца који користе аеродромске услуге на аеродрому који се користи за јавни авио-превоз (члан 133. став 1);

38) омогући ваздухопловном особљу да обавља послове који непосредно утичу на безбедност ваздушног саобраћаја без одговарајуће дозволе (члан 172. став 1);

39) омогући ваздухопловном особљу да обавља послове који посредно утичу на безбедност ваздушног саобраћаја без одговарајуће потврде о обучености (члан 174);

40) обучава ваздухопловно особље према наставним програмима који нису усклађени с међународним стандардима и препорученом праксом или које није одобрио Директорат (члан 180. став 1);

41) обучава ваздухопловно особље на уређају за симулирање лета за чије коришћење није прибављена дозвола Директората (члан 180. став 2);

42) не обезбеди проверу психо-физичког стања ваздухопловног особља, пре него што ваздухопловно особље почне да обавља послове, као и током обављања послова, на начин који не омета њихов рад (члан 193. став 2);

43) не поступи у складу са прописом из члана 199. став 2. овог закона;

44) не предузима мере заштите животне средине од буке ваздухоплова и осталих екстерних фактора који утичу на буку, а последица су обављања делатности или пружања услуга у ваздухопловству (члан 200. став 1);

45) не обезбеди да се при коришћењу аеродрома примењују мере заштите животне средине, према овом закону и прописима којима се уређује заштита животне средине (члан 201);

46) не обезбеди стално мерење буке која се на аеродрому и његовој околини ствара при полетању и слетању ваздухоплова (члан 203. став 1);

47) уклони с места удеса ваздухоплов који је претрпео удес или озбиљну незгоду или његове делове пре но што се обезбеди очување трагова удеса или озбиљне незгоде или прибави сагласност председника Комисије или истражног органа (члан 213. став 1);

48) на аеродрому који се користи за јавни авио-превоз и на општем аеродрому не образује Аеродромски комитет за обезбеђивање у ваздухопловству (члан 223. став 1);

49) не сачини и не примењује сопствени програм за обезбеђивање у ваздухопловству, према Националном програму за обезбеђивање у ваздухопловству (члан 224. став 1);

50) примењује сопствени програм за обезбеђивање у ваздухопловству без одобрења Директората (члан 224. став 2);

51) не одреди обезбеђивано-рестриктивну зону или службене пролазе или пролазе за путнике или за то не прибави претходну сагласност Директората (члан 225. став 1);

52) у својству оператора аеродрома који се користи за јавни авио-превоз или општег аеродрома не обезбеди преглед обезбеђивања путника, ручног пртљага, предаога пртљага, робе и поште или не обезбеди контролу приступа лица и возила у обезбеђивано-рестриктивној зони (члан 226. став 1);

53) обавља послове прегледа обезбеђивања без дозволе Директората (члан 226. став 3);

54) не обезбеди простор за преглед ваздухоплова који је предмет незаконитог ометања или услове за контролу и спречавање неовлашћеног приступа у обезбеђивано-рестриктивној зони аеродрома или одговарајуће просторије за спровођење прегледа обезбеђивања или техничку опрему за обављање прегледа обезбеђивања (члан 228. став 1);

55) не поступи по решењу ваздухопловног инспектора (члан 252. став 2);

За прекршај из става 1. овог члана, казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 25.000 до 50.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана, казниће се и предузетник новчаном казном од 100.000 до 300.000 динара.

Прекршаји за које се кажњава корисник ваздухоплова

Члан 259.

Новчаном казном од 400.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице које је корисник ваздухоплова ако:

1) обавља саобраћај или лети изнад градова, насељених места и индустријских објеката испод висине утврђене прописом о класи ваздушног простора из члана 37. овог закона (члан 8. став 1);

2) из ваздухоплова за време лета избацује предмете и тачности супротно члану 9. овог закона;

3) лети ваздухопловом изнад забрањене зоне (члан 13. став 1);

4) лети ваздухопловом у опасној зони мимо временског ограничења (члан 13. став 4);

5) ваздухоплов лети у ваздушном простору Републике Србије без претходно поднетог плана лета пружаоцу услуга у ваздушној пловидби (члан 24. став 1);

6) обавља јавни авио-превоз без оперативне дозволе (члан 78. став 1);

7) обавља панорамско летење и превоз ваздухопловом без мотора или ултраликим ваздухопловом с мотором без потврде о оспособљености за обављање јавног авио-превоза (члан 79. став 2);

8) на захтев Директората, не достави податке о испуњености услова који су потребни за издавање оперативне дозволе (члан 80. став 3);

9) пре узимања ваздухоплова у закуп не прибави од Директората сагласност за закључење уговора о закупу (члан 87. став 2);

10) даје ваздухоплов без посаде у закуп страном авио-превозиоцу без претходне сагласности Директората (члан 87. став 3);

11) не обавља превоз на линији у међународном редовном авио-превозу под условима који су одређени потврђеним међународним уговором (члан 89. став 2);

12) не одреди цене превоза путника, пртљага, поште и робе у јавном авио-превозу у складу са потврђеним међународним уговором (члан 92. став 1);

13) не искаже укупну цену редовног авио-превоза у складу са чланом 92. став 2. овог закона;

14) не објави ред летења најкасније 15 дана пре почетка његове примене, а измене у реду летења – најкасније десет дана пре почетка примене измењеног реда летења (члан 94. став 2);

15) не поштује објављени ред летења или док он важи измени ред летења или обустави превоз супротно условима из члана 94. став 3. овог закона;

16) о обустави превоза или измени реда летења одмах не обавести јавност (члан 94. став 4);

17) при обављању јавног авио-превоза за полетање и слетање не употребљава аеродром који се користи за јавни авио-превоз или општи аеродром (члан 121. став 1);

18) користи ваздухоплов који није уписан у Регистар ваздухоплова Републике Србије или Евиденцију ваздухоплова Републике Србије или није континуирано пловидбен (члан 135. став 1);

19) не користи ваздухоплов према његовој категорији или врсти или намени (члан 135. став 2);

20) користи ваздухоплов који има државну припадност Републике Србије, а не носи знаке државне припадности или ознаке регистрације или обавезне натписе (члан 145. став 2);

21) користи ваздухоплов који је уписан у Регистар ваздухоплова, а у њему се док лети не налазе уверење о регистрацији ваздухоплова или потврда о пловидбености ваздухоплова или потврда о провери пловидбености ваздухоплова или дозволе за рад уграђене опреме која емитује радио сигнале или друге исправе и књиге које пропише Директорат (члан 147. став 1);

22) ваздухопловно-техничку делатност обавља без дозволе за обављање те делатности (члан 149. став 2);

23) не обезбеди број чланова и састав посаде ваздухоплова у складу са потврдом о типу ваздухоплова или приручником за управљање ваздухопловом или оперативним приручником корисника ваздухоплова или прописом Директората (члан 194. став 2);

24) омогући да послове пилота ваздухоплова намењеног за обављање комерцијалне делатности обавља лице са навршених 65 година живота (члан 196. став 1);

25) омогући да у вишечлавној посади ваздухоплова који је намењен за обављање комерцијалне делатности буде више од једног пилота који је старији од 60 година живота (члан 196. став 3);

26) за сваки лет или део лета не одреди вођу ваздухоплова (члан 197. став 3);

27) не поступи у складу са прописом из члана 198. став 1. овог закона;

28) по окончању истраживања удеса или озбиљне незгоде не уклони оштећени или уништени ваздухоплов или његове делове (члан 213. став 3);

29) не поступи по решењу ваздухопловног инспектора (члан 252. став 2);

30) после најаве не обезбеди место у ваздухоплову за ваздухопловног инспектора који надзире рад посаде ваздухоплова или проверава исправност ваздухоплова у лету (члан 256);

За прекршај из става 1. овог члана, казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 30.000 до 50.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана, казниће се и предузетник новчаном казном од 250.000 до 500.000 динара.

Прекршаји за које се кажњава физичко лице

Члан 260.

Новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај физичко лице ако:

1) обавља саобраћај или лети изнад градова, насељених места и индустријских објеката испод висине утврђене прописом о класи ваздушног простора из члана 37. овог закона (члан 8. став 1);

2) из ваздухоплова за време лета избацује предмете и течности супротно члану 9. овог закона;

3) лансира ракете и друге летеће објекте на такав начин да угрози безбедност ваздушног саобраћаја супротно члану 10. став 1. овог закона;

4) лансира ракете и друге летеће објекте без претходно прибављене сагласности пружаоца услуга у ваздушној пловидби (члан 10. став 2);

5) искаче падобраном или допусти искакање падобранаца супротно члану 11. овог закона;

6) лети ваздухопловом изнад забрањене зоне (члан 13. став 1);

7) лети ваздухопловом у опасној зони мимо временског ограничења (члан 13. став 4);

8) у својству вође ваздухоплова повреди ваздушни простор Републике Србије (члан 23. став 1);

9) при пружању услуга контроле летења не употребљава изразе стандардне фразеологије на енглеском језику (члан 48. став 1);

10) обавља панорамско летење и превоз ваздухопловом без мотора или ултралаким ваздухопловом с мотором без потврде о способностима за обављање јавног авио-превоза (члан 79. став 2);

11) не уклони или не сруши препреке које угрожавају безбедност ваздушног саобраћаја или препреке које могу да угрозе безбедност ваздушног саобраћаја не обележи за уочавање дању, ноћу и у условима смањене видљивости (члан 114. став 1);

12) постави објекте, инсталације и уређаје који се налазе на подручју или изван подручја аеродрома, а који као препрека могу да утичу на безбедност ваздушног саобраћаја, без претходно прибављене потврде Директората да се њима не утиче на одржавање прихватљивог нивоа безбедности ваздушног саобраћаја (члан 113. став 1);

13) постави објекте, инсталације и уређаје који се налазе на подручју или изван подручја аеродрома, а који услед емисије или рефлексије радио-зрачења могу да утичу на безбедност ваздушног саобраћаја, без претходно прибављене потврде Директората да се њима не утиче на одржавање прихватљивог нивоа безбедности ваздушног саобраћаја (члан 115. став 1);

14) користи или обрађује земљиште, ствара депоније смећа, гаји житарице или предузима остале активности у близини маневарских површина, платформи и објеката на подручју аеродрома, које угрожавају полетање, слетање, кретање и боравак ваздухоплова на аеродрому (члан 116. став 1);

15) обавља послове који непосредно утичу на безбедност ваздушног саобраћаја без одговарајуће дозволе у коју се уписују овлашћења имаоца дозволе (члан 172. став 1);

16) обавља послове који посредно утичу на безбедност ваздушног саобраћаја без одговарајуће потврде о обучености у коју се уписују овлашћења имаоца потврде (члан 175. став 1);

17) на дужности при себи нема дозволу или потврду о обучености, а летачко особље, контролори летења и кабинско особље – и лекарско уверење (члан 187. став 1);

18) у току практичне обуке нема при себи исправу којом доказује да похађа практични део обуке (члан 187. став 2);

19) је приликом обављања својих послова под утицајем алкохола или психоактивних супстанци или у психо-физичком стању које га онемогућава да правилно обавља своје послове (члан 193. став 1);

20) послове пилота ваздухоплова намењеног за обављање комерцијалне делатности обавља са навршених 65 година живота (члан 196. став 1);

21) пре лета не провери да ли су ваздухоплов и посада спремни за лет, да ли се у ваздухоплову налазе све потребне исправе и књиге или не предузме мере које су одређене оперативним приручником корисника ваздухоплова (члан 198. став 1);

22) се не повинује наређењима вође ваздухоплова (члан 198. став 2);

23) не предузме све мере које су потребне да би се одржала безбедност лета и обезбеђивање ваздухоплова (члан 198. став 4);

24) не поступи у складу са прописом из члана 199. став 1. овог закона;

25) не поступи у складу са прописом из члана 199. став 2. овог закона;

26) уклони с места удеса ваздухоплов који је претрпео удес или озбиљну незгоду или његове делове пре но што се обезбеди очување трагова удеса или озбиљне незгоде или прибави сагласност председника Комисије или истражног органа (члан 213. став 1);

27) унесе у путничку кабину ваздухоплова и у обезбеђивано-рестриktivну зону хладно или ватрено оружје или муницију или експлозивне, запаљиве или опасне материје, као и средства или предмете који се налазе на листи забрањених предмета коју пропише Директорат (члан 230. став 1);

28) пре укрцавања у ваздухоплов не пријави при регистрацији за лет и не преда хладно или ватрено оружје или муницију овлашћеном припаднику министарства надлежног за унутрашње послове на аеродрому (члан 230. став 3);

29) за улазак у обезбеђивано-рестриktivну зону и кретање у њој ради обављања послова нема одговарајући знак идентификације који је одређен Националним програмом за обезбеђивање у ваздухопловству (члан 231. став 2);

30) не поступи по налогу ваздухопловног инспектора (члан 251. став 4);

31) не поступи по решењу ваздухопловног инспектора (члан 252. став 2);

32) у року од 48 сати од часа када је протекао рок који је одређен за отклањање неправилности, писмено не обавести ваздухопловног инспектора да ли су неправилности отклоњене (члан 252. став 3).

Глава шеснаеста

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Агенција за контролу летења Србије и Црне Горе д.о.о. као пружалац услуга у ваздушној пловидби

Члан 261.

Сматра се да је уговором између Владе Републике Србије и Владе Републике Црне Горе који је закључен 31. октобра 2003. године и којим је основана Агенција за контролу летења Србије и Црне Горе д.о.о. Влада овластила Агенцију за контролу летења Србије и Црне Горе д.о.о. да пружа све услуге у ваздушној пловидби на територији Републике Србије, све док Влада друкчије не одлучи.

Рок за доношење прописа за извршавање овог закона

Члан 262.

Прописи за извршавање овог закона донеће се у року од 24 месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Доношење аката Владе и образовање комитета

Члан 263.

Влада доноси Национални програм безбедности у цивилном ваздухопловству, Националну политику управљања ваздушним простором и Национални програм за олакшице у ваздушном саобраћају у року од 18 месеци од ступања на снагу овог закона.

Влада образује Национални ваздухопловни комитет за управљање ваздушним простором, Национални комитет за олакшице у ваздушном саобраћају и Национални комитет за обезбеђивање у ваздухопловству у року од 18 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Преузимање надлежности у области инспекцијског надзора у ваздухопловству

Члан 264.

Министарство за инфраструктуру преузима од Директората права, обавезе, предмете, опрему, средства за рад и архиву који су потребни за обављање надлежности у области инспекцијског надзора у ваздухопловству.

Доношење прописа на основу ЕСАА споразума

Члан 265.

Поред других прописа за чије је доношење овлашћен, Директорат доноси и прописе из области ваздухопловства који су садржани у Анексу I Мултилатералног споразума између Европске заједнице и њених држава чланица, Републике Албаније, Босне и Херцеговине, Републике Бугарске, Републике Хрватске, Бивше Југословенске Републике Македоније, Републике Исланд, Републике

Црне Горе, Краљевине Норвешке, Румуније, Републике Србије и Мисије привремене управе Уједињених нација на Косову (у складу са Резолуцијом Савета безбедности УН 1244 од 10. јуна 1999) о успостављању Заједничког европског ваздухопловног подручја (ЕСАА споразум). Мултилатерални споразум потврђен је законом који је објављен у „Службеном гласнику Републике Србије – Међународни уговори”, број 38/09).

Управни одбор и директор Директората

Члан 266.

Савет Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије наставља даном ступања на снагу овог закона да ради као Управни одбор Директората у саставу у коме је то предвиђено овим законом.

Генерални директор Директората и заменик директора Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије настављају даном ступања на снагу овог закона да раде као директор Директората, односно заменик директора Директората, као јавне агенције, са овлашћењима која су предвиђена овим законом и законом којим се уређују јавне агенције.

Важења појединачних правних аката донесених на основу важећих прописа

Члан 267.

Дозволе и други појединачни правни акти који су донесени по прописима који су на снази на дан ступања на снагу овог закона, којима се утврђује да су њихови имаоци оспособљени да обављају делатности или послове или да пружају услуге у ваздухопловству, остају на снази до истека рока важења који је означен у њима, односно до издавања одговарајућих појединачних правних аката који се доносе на основу овог закона и прописа донесених на основу њега, а најкасније 24 месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Сви субјекти који су по одредбама овог закона обавезни да стекну појединачни правни акт којим се утврђује да испуњавају услове за обављање делатности, послова или пружање услуга у ваздухопловству, а на то нису били дужни по Закону о ваздушном саобраћају („Службени лист СРЈ”, бр. 12/98, 5/99, 44/99, 73/00 и 70/01 и „Службени гласник РС”, број 101/05), дужни су да испуне услове који су одређени овим законом у року од 24 месеца од ступања на снагу овог закона.

Примена овог закона на започете поступке

Члан 268.

Одредбе овог закона примењују се на све поступке који су започети пре ступања на снагу овог закона ако до ступања на снагу овог закона у њима није донесено коначно решење.

Изузетно, прекршајни поступци који су покренути пре ступања на снагу овог закона окончаће се по прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона, ако су блажи за учиниоца.

Престанак важења Закона о ваздушном саобраћају и других прописа

Члан 269.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о ваздушном саобраћају („Службени лист СРЈ”, бр. 12/98, 5/99, 44/99, 73/00 и 70/01 и „Службени гласник РС”, број 101/05), Одлука о оснивању Директората цивилног ваздухопловства државе Србије и државе Црне Горе („Службени гласник РС”, број 102/03), Одлука о вршењу оснивачких права у Директорату цивилног ваздухопловства државе Србије и државе Црне Горе („Службени гласник РС”, број 53/06) и Закључак о промени назива Директората цивилног ваздухопловства Србије и Црне Горе („Службени гласник РС”, број 12/07).

Ступање на снагу овог закона

Члан 270.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

2489

На основу члана 112. став 1. тачка 2. Устава Републике Србије, доносим

УКАЗ

о проглашењу Закона о пловидби и лукама на унутрашњим водама

Проглашава се Закон о пловидби и лукама на унутрашњим водама, који је донела Народна скупштина Републике Србије на Првој седници Другог редовног заседања у 2010. години, 12. октобра 2010. године.

ПР број 156
У Београду, 12. октобра 2010. године

Председник Републике,
Борис Тадић, с.р.

ЗАКОН

о пловидби и лукама на унутрашњим водама

Део први

І. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређења

Члан 1.

Овим законом уређују се услови и начин за безбедну пловидбу на унутрашњим водама Републике Србије, водни путеви и пловидба, пловила и њихова способност за пловидбу, посада, трагање и спасавање, луке и пристаништа, надзор и друга питања која се односе на пловидбу на унутрашњим водама.

Примена закона

Члан 2.

Одредбе овог закона примењују се на међународним, међудржавним и државним водним путевима Републике Србије, као и на другим унутрашњим водама.

Одредбе овог закона примењују се и на ратна пловила, када је то овим законом прописано.

Члан 3.

На односе који нису уређени овим законом и другим прописима који су донети на основу овог закона, примењују се обичаји у унутрашњој пловидби.

Значење појмова

Члан 4.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

- 1) *боксажа* је врста лучке услуге којом се обавља маневрисање пловилима у луци;
- 2) *бочни састав* је састав пловила која су чврсто повезана бок уз бок, осим чамаца, од којих ниједно није постављено испред пловила које покреће састав;
- 3) *брод* је брод унутрашње пловидбе и речно-морски брод, осим ратног брода;
- 4) *брод без сопственог погона* је брод који нема сопствени машински уређај за погон, као и брод чији се машински уређај користи за премештање у луци или местима укрцавања или искрцавања, или да би се повећале његове маневарске способности за време потискивања или тегљења;
- 5) *брод велике брзине* је брод са сопственим погоном који може да постигне брзину преко 40 km/h у односу на воду;
- 6) *брод са сопственим погоном* је брод који има сопствени машински уређај за погон;
- 7) *брод у градњи* је брод од момента полагања кобилице или сличног поступка градње до момента уписа у уписник бродова;